

ZODIAK

VUOSIKERTOMUS 2015

ZODIAK PRESENTS RY

Zodiak – Uuden tanssin keskus

Tanssin aluekeskus Helsinki

ZODIAK – Uuden tanssin keskus

Tallberginkatu 1 B/154
00180 Helsinki

www.zodiak.fi | zodiak@zodiak.fi
09 694 4948

Kannen kuva: **Tanssiryhmä Kuumat Putket:** *Divine* / Katri Naukkarinen
Taitto: Petri Summanen

SISÄLLYSLUETTELO

<u>1. YLEISKUVA</u>	5
1.1. Zodiak uuden tanssin keskuksena	5
1.2. Vuosi 2015 lyhyesti	5
1.3. Toiminta numeroina	6
<u>2. TUOTANTO- JA ESITYSTOIMINTA</u>	7
2.1. Zodiakin ohjelmisto 2015	7
2.2. Kantaesitykset	10
2.3. Vierailut	11
2.4. Sivuaskel / Side Step Festival	11
2.6. Z-free	12
2.7. Kiertue-esitykset	13
<u>3. YHTEISTYÖ JA VERKOSTOT</u>	14
3.1. Kansainväliset verkostot ja yhteistyöpartnerit	14
3.2. Kotimaiset verkostot ja yhteistyöpartnerit	17
<u>4. HOUSEKOREOGRAFIT JA MENTOROINTI</u>	19
4.1. Housekoreografit	19
4.2. Teosten mentorointi ja Z-together	19
<u>5. AMMATTILAISKOULUTUS</u>	20
<u>6. TANSSIN YLEISÖTYÖ</u>	20
6.1. Kurssit Zodiakissa	21
6.2. Minun nimeni on – Kannelmäki	23
6.3. Tanssihanke autismin kirjon nuorille	23
6.4. Tarinoita elämästämme	24
6.5. TALK – taidetta ja liikettä kieltenopetukseen	24
6.6. Muu yleisötyö	24
<u>7. VIESTINTÄ</u>	25
7.1. Tiedotuskanavat	25
7.2. Markkinointi	26
7.3. Promotointi	26
<u>8. KYSELYT JA SELVITYKSET</u>	27
8.1. Taiteilijakysely 2015	27
8.2. Yleisötutkimus 2015	29
8.3. Kurssikysely 2015	30
<u>9. TILAT JA TEKNIikka</u>	30
<u>10. VAKINAISET JA PRODUKTIOKOHTAISET TYÖNTEKIJÄT</u>	31
10.1. Vakainainen henkilökunta	31
10.2. Projektityöntekijät, sopimuspalkkaiset ja produktiokohtaiset työsuhteet	31
10.3. Työharjoittelijat	32
<u>11. ESITYS- JA KÄVIJÄTILASTOT</u>	33
11.1. Esityskerrat, yleisöt ja osallistujat	33
<u>12. TALOUS</u>	34
12.1. Kokonaistalouden erittely	34
12.2. Aluekustoiminnan talouserittely	35
<u>13. HALLINTO, JÄSENYYDET JA EDUSTUS</u>	37
13.1. Hallinto	37
13.2. Jäsenyydet, edustus ja edunvalvonta	37
13.3. Henkilökunnan koulutus, työterveyshuolto ja työmatkat	37

Jarkko Partanen: *Fields of Glory – Kunnian kentät* / Kuva: Katri Naukkarinen

Jenni Koistinen: *Kotimatalla* / Kuva: Uupi Tirronen

1. YLEISKUVA

1.1. Zodiak uuden tanssin keskuksena

Zodiak on toiminut liki 20 vuotta tanssin freelance-kentän ja nykytanssigenren tärkeimpänä tuotantorakenteena ja esitysfoorumina. Zodiak on ketterä ja kustannustehokas nykytanssin toimintamalli ja osaamiskeskus. Sen toiminnassa yhdistyvät laadukas ja monipuolinen sisällöntuotanto, taiteellisten prosessien ja ammatillisen kehityksen tukeminen sekä vaikuttava yleisötyö ja taidekasvatustoiminta. Zodiak on myös kansainvälisesti aktiivisena tunnettu ja haluttu yhteistyöpartneri.

Zodiak tarjoaa nykytanssin tekijöille kokoavan toimintayhteisön ja tuotanto-organisaation. Yleisölle Zodiak tarjoaa monipuolisia kohtaamis- ja osallistumistapoja tanssitai-teeseen.

1.2. Vuosi 2015 lyhyesti

Vuonna 2015 erityisfokuksessa oli laajan kantaesitysohjelmiston ja vierailutuksen ohella yleisötyömenetelmien edelleen kehittäminen, mallintaminen ja monipuolistaminen sekä kansainvälinen yhteistuotanto- ja verkosto-toiminta.

Vuoden 2015 ohjelmatoiminnan kokonaiskuva oli moni-ritteinen, ilmaisurikas ja energinen niin sisällöltään kuin esteettisiltä ja näyttämöllisiltä toteutustavoiltaan. Onnistunut ja tasapainoinen ohjelmistosuunnittelu yhdes-ä kiinnostavan taiteilijakunnan kanssa vahvisti julkista mielikuvaa Zodiakista elinvoimaisena aikaistanssin ja nykyesitystaiteen foorumina. Ohjelmisto pyrki puhuttelemaan myös nykytanssientusiasteja laajempia yleisöjä ja tavoittamaan uusia katsojaryhmiä.

Zodiakin ohjelmistossa Helsingissä nähtiin 24 eri teosta: 14 kantaesitystä, 8 vierailuesitystä ja kaksi uusintaa aiem-milta vuosilta. Maksullisen ohjelmiston lisäksi järjestettiin ilmaisia matalan kynnyksen näytösformaatteja. Zodiakin

ohjelmisto levittäytyi Kaapelitalon ohella muihin esitysti-loihin ja löydettyihin kaupunkiympäristöihin.

Elokuussa 2015 juhlittiin Zodiakin yleisötyön kymmenvuo-tista kehittämishistoriaa tuottamalla kaksi kantaesitystä, osallistavat yhteisötanssiteokset *Fields of Glory – Kunnian kentät* Eläintarhan kentälle ja *Kotimatalla* yksityiskotei-hin ja avoimiin kaupunkitiloihin Kannelmäessä. Zodiakin yleisötyö sai ansaittua julkista tunnustusta, kun yleisötyö-vastaava **Katja Kirsille** myönnettiin Tanssin valtionpalkinto hänen ansioistaan yleisötyön kehittämisen parissa.

Zodiakin yleisötyö, yhteisötanssi- ja työpajatoiminta oli vai-kuttavaa tavoittaen runsaasti osallistujia eri ikäryhmistä ja väestöpiireistä. Yleisötyön erillishankkeissa jatkokehi-tettiin ja jalkautettiin tanssi- ja liikelähtöisiä sovellusme-netelmiä.

Zodiakin tanssiproduktioiden kiinnostavuudesta ja laa-dusta kertoo myös, että peräti 16 eri teoksella oli kiertue-esityksiä ulkomailla ja kotimaassa.

Kansainvälinen toiminta jatkui vilkkaana eri sektoreilla: verkostotoiminta, yhteistuotannot, vierailuteokset, kan-sainväliset kiertueet ja residenssit. Kantaesityksistä neljä oli kansainvälisiä yhteistuotantoja. Zodiak toimi kertomus-vuonna 5 eurooppalaisessa verkostossa, joista kaksi oli EU:n Luova Eurooppa -ohjelman tuen piirissä.

Zodiakin aluekeskustoiminta käsitti 7 kantaesitystä, 4 vie-railuteosta, yleisötyötä ja kiertuetoimintaa.

1.3. Toiminta numeroina

Ohjelmisto Helsingissä

→ 24 esitettyä produktiota

- 14 kantaesitystä, 2 uusinta-esitystä, 8 vierailuteosta
- 7 kansainvälistä vierailuteosta ja 1 kotimainen vierailu
- 4 kansainvälistä ja 6 kotimaista yhteistuotantoa
- Sivuaskel/Side Step Festival
- lisäksi ilmaiset esityskonseptit Z-free ja Kick-off

Yleisötyö

→ 247 yleisötyö- ja koulutuskokonaisuutta, 950 tapaamiskertaa

- 171 kurssia ja työpajaa, 873 tapaamista
- 31 muuta yleisötyötapahtumaa
- 73 taiteilijaa yleisötyöopetuksen parissa
- Hanke TALK – Taidetta ja liikettä kieltenopetukseen oppikouluissa, Minun nimeni on -projekti Kannelmäessä, Tanssihanke autismin kirjon nuorille, Tarinoita elämästämme -senioriesitykset palvelukodeissa

Kansainvälinen toiminta

- 7 kansainvälistä vierailuteosta ja 4 kansainvälistä yhteistuotantoa
- 56 vierailevaa taiteilijaa
- 5 toimivaa kansainvälistä verkostoa, joista 2 EU:n Luova Eurooppa -ohjelmassa
- 5 taiteilijaresidenssiryhmää ulkomailla, 3 residenssiryhmää Zodiakissa
- 9 teoksella ulkomailla 34 esityskertaa 13 maassa, 18 kaupungissa

Taiteilijapolitiikka

- 482 produktiokohtaista työtehtävää
- 9 ammattilaiskurssia ja workshopia, 121 osallistujaa
- residenssiohjelma, mentorintiohjelma, Z-free, Z-together

Esitykset, katsojat ja kävijät

→ 26 113 katsojaa, kokijaa ja osallistujaa 441 tilaisuudessa, joista

- 17 719 katsojaa, 185 esityskertaa Helsingissä ja kiertueilla
- 10 090 katsojaa, 129 esityskertaa Helsingissä
- 7 629 katsojaa 56 kiertue-esityksessä Helsingin ulkopuolella
- 8 273 osallistujaa yleisötyön piirissä, 2 754 kurssilla ja työpajoissa
- 121 osallistujaa ammattilaiskoulutuksessa

Henkilökunta

→ 26,2 henkilötyövuotta, 16,1 tilapäistä ja 10,1 vakinaista henkilötyövuotta

- 18,4 VOS-henkilötyövuotta, 7,8 tanssin aluekustoiminnan henkilötyövuotta

→ 224 työllistettyä henkilöä, 43 ostopalvelun tarjoajaa

Toiminnan talousvolyyymi

- 1 350 348 € kokonaiskulut
- 1 362 983 € kokonaistulot
- 12 634,73 € ylijäämä

Kulurakenne 2015

- Henkilöstökulut 908 493 € (67 %)
- Ostopalvelut 83 625 € (6 %)
- Muut kulut 225 333 € (17 %)
- Tila- ja laitevuokrat 117 579 € (9 %)
- Poistot 15 318 € (1 %)

Tulorakenne 2015

- Valtionosuus- ja avustus 415 936 € (31 %)
- Helsingin kaupungin toiminta-avustus 147 438 € (11 %)
- TAIKE:n avustus tanssin aluekustoimintaan 170 000 € (12 %)
- Helsingin kaupungin avustus tanssin aluekustoimintaan 100 000 € (7 %)
- Hanke- ja projektiavustukset 211 866 € (16 %)
- Esitys- ja pääsylipputulot 183 378 € (13 %)
- Muut varsinaisen toiminnan tuotot 134 365 € (10 %)

2. TUOTANTO- JA ESITYSTOIMINTA

2.1. Zodiakin ohjelmisto 2015

Zodiakin vuoden 2015 tuotantohaku päättyi 31.1.2014. Ohjelmistoon tuli 147 kotimaista ja kansainvälistä produktio-suunnitelmaa ja vierailutarjousta.

Zodiak osatuotti ja vierailutti Helsingin ohjelmiston puitteissa 24 produktiota: 14 kantaesitystä, 7 kansainvälistä vierailuteosta, 2 uusintaesitystä ja yhden kotimaisen vierailuteoksen.

Produktiotuotannon lisäksi vuonna 2015 järjestettiin 13. kansainvälinen **Sivuaskel / Side Step** -festivaali helmikuun alussa sekä yleisölle maksuton **Z-free**-esitysdemo-konsepti viisi kertaa (7 teosta/työryhmää) ja näytäntökau-sien avajaislanseeraukset **Kick-offit** 2 kertaa.

Aluekustantuotantona toteutettiin Helsingissä 7 kantaesi-tystä, 4 vierailuteosta, 2 uusintaesitystä sekä maksuttomat esityskonseptit.

Vuoden 2015 ohjelmistosuunnittelusta vastasi taiteellinen työryhmä, johon kuuluivat vastaavana taiteellinen johtaja **Harri Kuorelahti**, koreografi **Maija Hirvanen** ja nykytanssin lehtori **Sanna Myllylahti**.

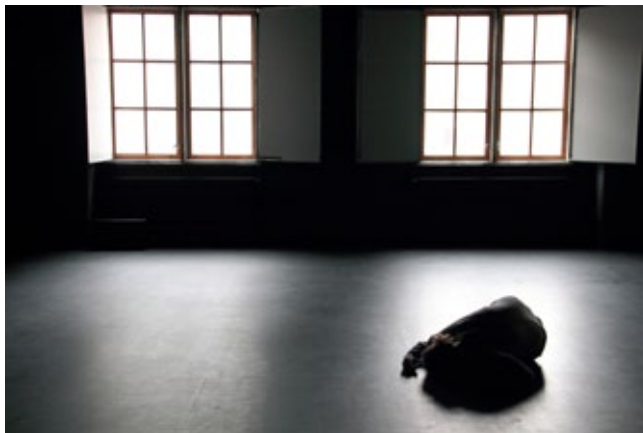
Elina Pirinen & Maria Saivosalmi & Jassem Hindi & Ruairi Donovan & Cathy Walsh:
Meadow, meadow, meadow / Kuva: Katri Naukkarinen

Marlene Monteiro Freitas: *Jaguar* / Kuva: Uupi Tirronen

Anna Cadia & Paula Salminen & Satu Herrala:
Merenneito Annabel ja surullinen Marjatta / Kuva: Katri Naukkarinen

Masi Tiitta & Hanna Ahti: *Flute* / Kuva: Yoshi Omori

Andrius Katinas & Vera Nevanlinna & Salla Salin:
Paper Piece / Kuva: Elina Brrotherus

ESITYKSET KEVÄT:

1. Kick-off: Lähtölaukaus *kevätkaudelle*
Kevään taiteilijoiden, työryhmien ja teosten ohjelmallinen esittäytyminen yleisölle Zodiak 16.1., 1 esitys, 80 katsojaa (vapaa pääsy). **Aluekustantanto.**

2. Jenni Kivelä:
Eine Kleine Monster
Ryhmäteos. Kantaesitys Pannuhalli 21.–29.1., 7 esitystä, 476 katsojaa. Residenssituki Dansens Hus, Tukholma. Yhteistuotanto Kiltit ihmiset. **Aluekustantanto.**

3. Sivuaskel / Side Step -festivaali
5 kansainvälistä vierailuteosta, kurssit, videot, luennot, keskustelut. Kansainväliset vierailut Zodiak ja Pannuhalli 3.–8.2., 10 esitystä, 1 230 katsojaa. Osittain DNA- ja Aerowaves-verkosto-ohjelmaa. **Aluekustantantoa osittain.**

4. Z-FREE / Saara Töyrylä & Andrius Katinas: *Zodiac – eläinradan merkkien energioissa*
Work-in-progress-esitykset Studio C4, 13.2. & 14.3., 2 esitystä, 27 katsojaa (vapaa pääsy). **Aluekustantanto.**

5. Tomi Paasonen:
2nd Nature
Ryhmäteos. Vierailuesitys Zodiak 20.–22.2., 3 esitystä, 209 katsojaa. Yhteistyö ITAK/Itäinen tanssin aluekeskus. **Aluekustantanto.**

6. Nada Gambier (Suomi/Belgia):
Fiction in Action
Duetto. Kansainvälinen vierailuteos Zodiak 26.–27.2., 2 esitystä, 81 katsojaa.

7. Elina Pirinen & Maria Saivosalmi & Jassem Hindi (Palestiina/Ranska) **& Ruairí Donovan & Cathy Walsh** (Irlanti): *Meadow, meadow, meadow*
Ryhmäteos. Kantaesitys Zodiak 13.–26.3., 9 esitystä, 513 katsojaa. Kansainvälinen yhteistuotanto Hindi & Donovan.

8. Z-FREE / Anne Pajunen:
The Heroic Moment & Mira Kautto:
Dance like your mother is watching
Work-in-progress-esitykset Studio C4, 24.–25.3., 2 esitystä, 38 katsojaa (vapaa pääsy). **Aluekustantanto.**

9. Sonja Jokiniemi:
HMM
Duetto. Kantaesitys Zodiak 1.–10.4., 5 esitystä, 154 katsojaa. Kansainvälinen yhteistuotanto Workspace Brussels, ITAK, Suomen Benelux-instituutti, Frascati Theater (Amsterdam). **Aluekustantanto.**

10. Andrius Katinas & Vera Nevanlinna & Salla Salin:
Paper Piece
Ryhmäteos. Kantaesitys Pannuhalli 9.–19.4., 7 esitystä, 410 katsojaa.

11. Masi Tiitta & Hanna Ahti:
Flute
Duetto, yhteisiltä. Kantaesitys Zodiak 29.4.–10.5., 8 esitystä, 386 katsojaa.

12. Liisa Pentti:
WDMSNLCA? – Why does my sister not like contemporary art?
Duetto, yhteisiltä. Kantaesitys Zodiak 29.4.–10.5., 8 esitystä, 386 katsojaa. Yhteistuotanto Liisa Pentti +Co. **Aluekustantanto.**

13. Z-FREE / Jenni Elina Lehto:
Giving in! & **Jyrki Riekkilä & The Blackroom Act:**
Etydit
Work-in-progress-esitykset Studio C4, 28.–29.4., 2 esitystä, 42 katsojaa (vapaa pääsy). **Aluekustantanto.**

14. Anna Mustonen:
Di anima et di corpo
Ryhmäteos. Uusintaesitys (2012) Musiikkitalon Sonore-sali 28.5., 1 esitys, 206 katsojaa. Tuotanto Taidekorkeakoulun Sibelius-Akatemia. **Aluekustantanto.**

ESITYKSET SYKSY:

15. Kick-off: Lähtölaukaus *syyskaudelle*
Syksyn taiteilijoiden, työryhmien ja teosten ohjelmallinen esittäytyminen yleisölle. Zodiak 13.8., 1 esitys, 85 katsojaa (vapaa pääsy). **Aluekustantanto.**

16. Jarkko Partanen:
Fields of Glory – Kunnian kentät
Yhteisötanssiteos ei-ammattilaisille; 46 miesesiintyjää. Eläintarhan urheilukenttä 19.–21.8., 3 esitystä, 1 243 katsojaa. Yhteistuotanto Helsingin juhlatiikat, yhteistyö RAY. **Aluekustantanto.**

17. Z-FREE / Kirsi Monni, Joonas Halonen & Mikko Hynninen:
Väkivaltaa näyttämöllä -representaatio-laboratorio
Work-in-progress-esitys Studio C4 21.8., 1 esitys, 48 katsojaa (vapaa pääsy). **Aluekustantanto.**

18. Jenni Koistinen:
Kotimatalla
Yhteisötanssiteos & kävelyesitys, ammattilaiset ja ei-ammattilaiset. Yksityiskodit ja ulkoreitit Kannelmäki 25.–31.8., 5 esitystä, 66 katsojaa. Minun nimeni on -hankkeen tuotanto. **Aluekustantanto.**

19. Carl Knif:
Claude Glass
Soolo. Uusintaesitykset (2011) Kulttuuriareena Gloria, Collisions-tapahtuma 2.–4.9., 3 esitystä, 900 katsojaa. **Aluekustantanto.**

20. Anna Cadia & Paula Salminen & Satu Herrala: *Merenneito Annabel ja surullinen Marjatta*
Ryhmäteos. Kantaesitys Zodiak 8.–20.9., 8 esitystä, 490 katsojaa. **Aluekustantanto.**

21. Liisa Risu:
Valon paino
Ryhmäteos. Kantaesitys STOA 19.–27.9., 5 esitystä, 346 katsojaa. Yhteistuotanto Circus Maximus, STOA.

22. Marlene Monteiro Freitas (Portugali): *Jaguar*
Duetto. Kantaesitys Zodiak 6.–13.10., 5 esitystä, 218 katsojaa. Kansainvälinen yhteistuotanto P.OR.K. (Lissabon), DNA-verkosto.

23. Z-FREE / Mirva Mäkinen:
Trio
Work-in-progress-esitykset Studio C4 21.–22.10., 2 esitystä, 54 katsojaa (vapaa pääsy). **Aluekustantanto.**

24. Lander Patrick (Brasilia/Portugali):
Cascas d'Ovo (eGGshells)
Duetto. Kansainvälinen vierailuesitys Zodiak 20.–21.10., 2 esitystä, 103 katsojaa. Aerowaves verkosto-ohjelmaa. **Aluekustantanto.**

25. Veli Lehtovaara:
Väärinaseteltu – Clandestine sites: Displaced
Ryhmäteos. Kantaesitys Mediakeskus Lume 31.10.–5.11., 5 esitystä, 511 katsojaa. Kansainvälinen yhteistuotanto, DNA-verkosto-ohjelmaa, Liikkeellä marraskuussa -festivaali.

26. Maija Hirvanen:
Epic Failing
Ryhmäteos. Kantaesitys Zodiak 11.–19.11., 7 esitystä, 359 katsojaa. **Aluekustantanto.**

27. Go Go Tanssiryhmä Kuumat putket:
DIVINE – New Age -musikaali
Ryhmäteos. Kantaesitys Zodiak 1.–16.12., 11 esitystä, 821 katsojaa. Yhteistuotanto Go Go Tanssiryhmä Kuumat putket.

Jarkko Partanen: *Fields of Glory – Kunnian kentät* / Kuva: Katri Naukkarinen

2.2. Kantaesitykset

Vuoden 2015 ohjelmistossa oli 14 kantaesitysteosta. Kantaesityksiä oli yksi edellisvuotta vähemmän johtuen keskimäärin suuremmista teostyöryhmistä. Kantaesityksistä neljässä oli mukana kansainvälisiä yhteistuotantotahoja. Kuusi teosta tuotettiin yhdessä kotimaisen tuottajatahon, ryhmän tai festivaalin kanssa.

Kantaesityksistä 7 oli aluekeskustuotantoa.

Zodiakin kantaesitysohjelmistossa esiintynyt tekijäjoukko edusti sekä taiteelliselta että fyysiseltä iältään tasapainoista otosta nykytanssin tämän päivän tekijöistä. Ohjelmistoprofiili oli aiheiltaan, koreografiselta ajattelultaan ja toteutustavoiltaan monisävyinen ja värikylläinen. Se vahvisti Zodiakin yleiskuvaa foorumina, jossa tanssi identifioiduu vahvasti osaksi ajankohtaista kotimaista ja kansainvälistä nykytanssin, nykyesityksen ja nykyaiteen kenttää.

Ohjelmistosta nousee esiin eräitä aikalaistanssin ja nykyesityksen keskeisiä piirteitä ja praktiikoita. Useassa teoksessa luomisen lähtökohtana oli kollektiivinen työtap, ilmaisuvälineiden avoin rinnakkainelo, sisältöön keskittyvät luominen ja itse esittämisen tematisointi. Tekijyys oli tasa-arvoista ja jaettua niin työprosessissa kuin esitystapahtumassa. Teokset oli usein signeerattu usean tekijän, ei vain yhden koreografin nimiin. Esitykselliset elementit kehkeytyivät erillisinä ja rinnakkaisina aineksina määrittelemään kukin teosta omalta osaltaan. Tanssijan näyttömauktoriteetti oli demokratisoitu visualistien, muiden ammattikuntalaisten sekä ei-ammattilaisten jakaessa esiintyjyyttä.

Kantaesitysohjelmiston perusteella tämän päivän nykytanssi näyttäisi usein vastustavan itseensä kohdistuvien odotusten täyttymistä. Se pohtii pikemminkin avoimen näyttämöllisen muotorakenteensa puitteissa omaa osallisuuttaan tekijöiden ja katsojien väliseen rinnakkaiseloon. Se pyrkii puhuttelemaan yleisöä läsnäolon ja jakamisen kautta, ei koreografisen kirjoituksen lukittuna ja toistettavana näyttämömaailmana.

Kantaesitykset vuonna 2015:

- **Jenni Kivelä:** *Eine Kleine Monster*
- **Elina Pirinen & Maria Saivosalmi & Jassem Hindi** (Palestiina/Ranska) & **Ruairí Donovan & Cathy Walsh** (Irlanti): *Meadow, meadow, meadow*
- **Sonja Jokiniemi:** *HMM*
- **Andrius Katinas & Vera Nevanlinna & Salla Salin:** *Paper Piece*
- **Masi Tiitta & Hanna Ahti:** *Flute*
- **Liisa Pentti:** *WDMSNLCA? – Why does my sister not like contemporary art?*
- **Jarkko Partanen:** *Fields of Glory – Kunnian kentät*
- **Jenni Koistinen:** *Kotimatalla*
- **Anna Cadia & Paula Salminen & Satu Herrala:** *Merenneito Annabel ja surullinen Marjatta*
- **Liisa Risu:** *Valon paino*
- **Marlene Monteiro Freitas** (Portugali): *Jaguar*
- **Veli Lehtovaara** (Suomi/Belgia): *Väärinaseteltu – Clandestine sites: Displaced*
- **Maija Hirvanen:** *Epic Failing*
- **Go Go Tanssiryhmä Kuumat putket:** *DIVINE – New Age -musikaali*

Hodworks: *Conditions of Being a Mortal* / Kuva: Dömölky Dániel

2.3. Vierailut

Kevätkaudella 2015 kansainväliset teosvierailut keskittyivät **Sivuaskel / Side Step** -festivaalille, jonka ohjelmistossa esitettiin 5 kansainvälistä vierailuteosta. Niistä yksi tuotettiin DNA- ja kaksi Aerowaves-verkoston puitteissa.

Helmikuussa kansainvälisenä vierailuna toteutettiin Belgiassa asuvan ja Euroopassa menestyneen suomalaisko-reografi-tanssija **Nada Gambierin** kansainvälinen duetto *Fiction in Action*.

Lokakuussa Zodiak tuotti kolmantena Aerowaves-vierailuna brasilialais-portugalilaisen **Lander Patrickin** duetto-teoksen *Cascas d'Ovo*.

Kotimaisena esitysvierailuna nähtiin **Tomi Paasosen** tanssiteos *2nd Nature* yhteistyössä Itäisen tanssin aluekeskuseen kanssa.

2.4. Sivusaskel / Side Step Festival

Zodiakin jokavuotinen **Sivuaskel / Side Step Festival** järjestettiin kolmannentoista kerran 3.–8.2.2015 Kaapelitehtaalla.

Sivuaskel-festivaali on vuodesta 1996 toiminut kansainvälinen nykytanssifestivaali. Kautta vuosien festivaalin tavoitteena on ollut lisätä tanssista kiinnostuneen yleisön tietämystä nykytanssin kansainvälisistä virtauksista, tekijöistä ja työskentelymetodeista. Esitystoiminnan lisäksi Sivusaskel pyrkii syventämään yleisön ja tekijöiden välistä vuorovaikutusta ja toimii myös alan ammattilaisten koulutustapahtumana.

Kuusipäiväinen festivaali oli jälleen virikkeellinen kohtauspaikka, jossa viiden kansainvälisen vierailuesityksen teemoja ja katsomiskokemuksia saattoi syventää luentojen, kurssien, taiteilijatapaamisten ja keskustelujen parissa.

Jarkko Partanen: *By the Pool* / Kuva: Timo Wright

Sivuaskel 2015 -festivaalilla nähtiin ekspressiivistä ja hellää nykytanssia. Festivaali vilisi outoja paratiisilintuja, eläimellisiä alastomia ihmiskehoja, kuolemanklovneja, rukoilijasirkkoja ja tanssittuja tunnustuksia.

Juuri 20-vuotisjuhliaan viettänyt tunnettu berliiniläinen taiteilijakollektiivi **Gob Squad** esitti festivaalilla pitkän uransa ensimmäisen tanssiteoksen *Dancing About* sekä videoteoksen *Live Long and Prosper*. Gob Squadin vierailu Sivusaskelelle järjestettiin Goethe-instituutin ja Saksan ulkoministeriön tuella.

Kansainvälistä läpimurtoa tekevä unkarilaisryhmä **Hodworks** esittäytyi kahden pidäkkeettömän fyysisen, mutta keskenään erilaisen teoksen, *Dawn* ja *Conditions of Being a Mortal* voimin.

Lisäksi festivaalilla nähtiin omintakeisen kapverdelais-koreografin ja voimakkaan esiintyjän **Marlene Monteiro Freitasin** ryhmäteos *Paraíso – Coleção Privada*. Festivaalin aloitti berliiniläistynyt amerikkalaistaiteilija **Jeremy Wade** uudella versiolla syksyllä 2014 Zodiakissa kantaesitystä sooloteoksesta *Death Asshole Rave Video*.

Sivuaskel-festivaalin ohjelmisto:

- **Jeremy Wade** (USA): *Death Asshole Rave Video* (soolo), Zodiak 3.–4.2., 2 esitystä
- **Marlene Monteiro Freitas** (Portugali/ Kap Verde): *Paraíso – Coleção Privada* (ryhmäteos), Pannuhalli 3.–4.2., 2 esitystä
- **Hodworks** (Unkari): *Dawn* (ryhmäteos), Pannuhalli 5.–6.2., 2 esitystä
- **Gob Squad** (Saksa/ Englanti): *Dancing About* (ryhmäteos), Zodiak 6.2., 2 esitystä
- **Hodworks:** *Conditions of Being a Mortal* (ryhmäteos), Pannuhalli 7.–8.2., 2 esitystä
- **Gob Squad:** *Live Long and Prosper* (tanssielokuva), Pannuhalli lämpiö 3.–8.2., 6 nonstop-esitystä

Esitysten lisäksi festivaalilla kuultiin tutkija, apulaisprofessori **Victoria Pérez Royon** ja tanssija-koreografi **Frédéric Giesin** luennot (*Figures of utopia – Modes of affirmative disagreement in current dance and performance* ja *Bad girls practices or choreography as an un-writing practice*). Luento-ohjelma toteutettiin yhteistyössä Taideyliopiston Teatterikorkeakoulun kanssa. Festivaalin taiteilijatapaamisten areenana ja tapahtumapaikkana toimi **Jarkko Partasen** *By The Pool* -esityskonsepti.

Hodworks-ryhmän vetäjä **Adrienn Hód** piti kolmipäiväisen ammattilaiskurssin strukturoidusta improvisaatios- ta. Kurssilla *Collective process of creating and performing* Gob Squadin jäsenet avasivat praktiikoitaan, jotka auttavat kollektiivisen teoksen luomisprosessissa ja esiintymisessä.

Sivuaskel-festivaali osoitti jälleen konkreettisesti Kaapelitehtaan katsomoiden riittämättömyyden sekä Zodiakin omalla näyttämöllä että Pannuhallissa, kun festivaalin yleisömäärä toistuvasti ylittää katsomokapasiteetin. Sivua- askel saavutti yleisötavoitteen, joka oli sataprosenttinen täyttöaste pienillä katsomopotentiaaleilla (101–120 paikkaa). Täyttöasteeksi muodostui keskimäärin 108 %, kun katsomopaikkojen lisäksi otettiin käyttöön porraskäytävät.

Festivaalin kokonaiskävijämäärä oli 2 321. Maksullisia esityksiä oli 10 ja niissä katsojia 1 230; keskimääräinen katsojaluku esitystä kohden oli 123. Myytyjen lippujen määrä kasvoi miltei 11 % edellisvuodesta huolimatta yhtä esityskertaa suppeammasta ohjelmistosta. Ilmaistapahtumat – videorekryingit, luennot ja taiteilijatapaamiset – keräsivät yhteensä 1 060 osallistujaa. Ammattilaiskursseille osallistui 31 taiteilijaa.

Vuonna 2015 Sivua-askel-festivaalin ohjelmistosta vastasi työryhmä, johon kuului Zodiakin taiteellinen johtaja **Harri Kuorelahti** sekä koreografit **Eeva Muilu** ja **Jenni Koistinen**.

Vuoden 2016 Sivua-askel-festivaalin järjestelyt aloitettiin syksyllä 2015.

2.6. Z-free

Zodiakin **Z-free**-esityskonseptin ajatuksena on tarjota taiteilijoille mahdollisuus avata julkisesti työskentelytapoja, kehittää teosideoita ja ottaa yleisö mukaan työprosessiin. Z-free on yleisölle maksuton, kevyen rakenteen esitysta- pahtuma, joka toteutetaan harjoitussalissa ilman mittavaa esitystekniikkaa.

Vuonna 2015 Z-freen puitteissa työskenteli ja esittäytyi teosaiheineen tai metodeineen 7 työryhmää/tanssitaite- lijaa. Z-freen tarkoituksenmukaisuudesta ja käyttökeli- poisuudesta tanssiteosten ja niiden ilmaisukeinojen ke- hittämisformaattina kertoo, että kaikki valitut työryhmät ja teokset hakivat nimenomaan Z-free-konseptiin, eivät varsinaiseen ohjelmistoon.

Kevät 2015:

- **Saara Töyrylä & Andrius Katinas:** *Zodiac – eläinradan merkkien energioissa*;
- Anne Pajunen:** *The Heroic Moment*;
- Mira Kautto:** *Dance like your mother is watching*;
- Jenni Elina Lehto:** *Giving in!*;
- Jyrki Rieki & The Blackroom Act:** *Etydit*

Syysy 2015:

- **Kirsi Monni, Joona Halonen & Mikko Hynninen:** *Väkivaltaa näyttämöllä – representaatiolaboratorio*;
- Mirva Mäkinen:** *Trio*

Jenni Elina Lehto: *Giving in!* / Kuva: Emilia Raunio

Elina Pirisen *Personal Symphonic Moment* palkittiin elokuussa 2015 Casinos Austria Prix Jardin d'Europe -palkinnolla. / Kuva: Kat Reynolds.

KIERTUE-ESITYKSET KOTIMAASSA:

- **Virva Talonen:** *Vuosirenkaat* (Kokkolan kaupunginteatteri, Kokkolan talvitanssit 20.3.; Hällä-näyttämö, Tanssivirtaa Tampereella 21.5.)
- **Sonja Jokiniemi:** *Hmm* (Kutomo, Turku 25.–26.4.; Sotku, Paikallislilike-festivaali, Kuopio 13.6.)
- **Petri Kekoni:** *Miniatures – Ihminen pienoiskoossa* (Hällä-näyttämö, Tanssivirtaa Tampereella 21.5.; Keskuskoulu, Täydenkuun tanssit, Pyhäjärvi 27.7.)
- **Anne Hiekkaranta:** *Conus Marmoreus!!!* (Sotku, Kuopio 29.5.)
- **Carl Knif:** *RED* (Keskuskoulu, Täydenkuun tanssit, Pyhäjärvi 26.7.; Jyväskylän kaupunginteatteri, Tanssin aika -festivaali 25.9.)
- **Elina Pirinen:** *Personal Symphonic Moment* (Hällä-näyttämö, Tampereen teatterikesä 6.–7.8.)
- **Anni Klein & Jarkko Partanen:** *Dirty Dancing* (Pakkahuone, Tampereen teatterikesä 8.–9.8.; Sotku, Kuopio 11.9.)
- **Jarkko Partanen:** *Fields of Glory – Kunnian kentät* (Väinölänniemen stadion, ANTI-festivaali, Kuopio 5.9.)
- **Maija Hirvanen:** *Days without Names* (Manilla, Tehdasfestivaali Manifesti, Turku 18.9.)
- **Elina Pirinen:** *Lover of the Pianist* (Sotku, Kuopio, 2.10.)
- **Masi Tiitta & Hanna Ahti:** *Flute* (Kutomo, XS Vol. 7 – Uuden tanssin ja esitystaiteen festivaali, Turku 27.11.)

KIERTUE-ESITYKSET ULKOMAILLA:

- **Jeremy Wade:** *Death Asshole Rave Video* (Abrons Arts Center, American Realness Festival, New York, USA 12.–18.1.; HAU, Berliini, Saksa 22.–25.1.)
- **Sonya Lindfors:** *NOIR?* (Bora Bora, Bora Bora Platform, Aarhus, Tanska 12.3.)
- **Andrius Katinas:** *Work* (Alfred ve dvoře Theatre, The Bazaar Festival, Praha, Tsekin tasavalta 19.3.; Yacht Hangar, Platforma, Klaipeda, Liettua 21.8.)
- **Carl Knif:** *RED* (Le Gymnase, Plateforme Les Repérages, Roubaix, Ranska 9.4.; ARKO Art Center Seoul Korea, Chang Mu International Dance Festival, Soul, Etelä-Korea 31.7.–1.8.; Skorohod, SKORO Finnish Dance Festival, Pietari, Venäjä 6.12.)
- **Taneli Törmä:** *ZOOM* (Sala Pina Bausch, Aerowaves Spring Forward, Barcelona, Espanja 19.4.)
- **Elina Pirinen:** *Personal Symphonic Moment* (Odeon, ImPulsTanz, [8:tension] Young Choreographers' Series 2015, Wien, Itävalta 17. & 20.7.; HAU, Tanz im August, Berliini, Saksa 13.–15.8.; Kunstencentrum BUDA, Budascoop 1, NEXT Festival 2015, Kortrijk, Belgia 21.11.; Hellerau, Nordwind Festival, Dresden, Saksa 28.11.; Kampnagel, Nordwind Festival, Hampuri, Saksa 2.12.; Dampfzentrale, Kesselhaus, Nordwind Festival, Bern, Sveitsi 5.12.)
- **Veli Lehtovaara:** *Clandestine Sites: Displaced* (Söltumatu Tantsu Lava, Tallina, Viro 12.11.; Kaaistudio's, Working Title Situation #02, Bryssel, Belgia 12.12.)
- **Sonja Jokiniemi:** *Hmm* (Stuk Labosaal, Playground 2015, Leuven, Belgia 22.11.; Skorohod, SKORO Finnish Dance Festival, Pietari, Venäjä 4.12.)
- **Anni Klein & Jarkko Partanen:** *Dirty Dancing* (Kanuti Gildi Saal, Tallinna, Viro 28.–30.12.)

3. YHTEISTYÖ JA VERKOSTOT

Zodiakin ydintehtävä on tuottaa ja esittää uusia kotimaisia nykytanssiteoksia sekä edistää suomalaisen nykytanssin taiteellista kehitystä. Kansainvälisen toiminnan tarkoituksena on luoda yhteyksiä maailmaan ja sitä kautta satsata tulevaisuuden elinvoimaiseen ja omintakeiseen suomalaiseen nykytanssiin.

3.1. Kansainväliset verkostot ja yhteistyöpartnerit

Kansainvälisen toiminnan ytimessä on kotimaisen nykytanssimme linkittäminen kansainväliseen tanssikenttään, sen virtauksiin ja ilmiöihin. Zodiak avaa yleisölleen ja taiteilijoilleen ikkunoita kansainväliseen tanssiin usealla eri tavalla, rikastuttaen sekä esitystarjontaa että tanssitaidējattellua Suomessa.

Esitysvierailut ovat yleisölle Zodiakin kansainvälisen toiminnan näkyvin puoli. Esitysvierailujen ohella erilaiset esitys-, residenssi- ja taiteilijavaihto-ohjelmat ovat olennainen osa kansainvälistä yhteistyötä, joka kasvattaa kotimaisen tanssitaiteen pääomaa. Tavoitteena on, että kansainväliset taiteilijat pitävät Zodiakissa myös työpajoja ja luentoja, jolloin yleisölle ja taiteen ammattilaisille avautuu esityksiä laajempi näkymä tanssitaiteelliseen ajatteluun muualla.

Zodiakin kansainvälinen toiminta pohjautuu pitkäjänteisen ja -kestoisen työn tuloksena syntyneisiin henkilökohtaisiin kontakteihin ja muodollisempiin verkostoihin.

Zodiak kuuluu tällä hetkellä kahteen EU:n Luova Eurooppa -ohjelman rahoitusta saavaan verkostoon. Nämä jäsenyydet myös määrittävät lähivuosina Zodiakissa nähtävää kansainvälistä ohjelmistoa.

[DNA]

[DNA] DEPARTURES AND ARRIVALS on 13 eurooppalaisen tanssitoimijan muodostama verkosto. Verkosto on kehittynyt Brysselissä toimivan PARTS-oppilaitoksen (Performing Arts Research and Training Studios) aloitteesta.

[DNA] panostaa eurooppalaisen nykytanssin tulevaisuuteen muun muassa yhteistuotannoilla, kehittämällä ja levittämällä uusia pedagogisia malleja, kannustamalla tutkimuksellisia tanssiprojekteja sekä lisäämällä tanssiteosten esityskertoja.

Zodiakin kannalta tärkeitä ovat [DNA]-hankkeen kaksi tukimuotoa: FOCUS-ryhmä ja PANORAMA-ohjelma.

Hankepartnerit valitsevat Focus-ryhmään 6–8 alle 37-vuotiaasta koreografia. Partnerit tukevat heidän työtään aktiivisesti kahden vuoden ajan. Valitut taiteilijat ja partnerit sopivat yksilöllisistä tukimuodoista, jotka voivat olla osatuotantosopimuksia, vierailuesityksiä, residenssi periodeja tai mentorointia.

Focus-ryhmän taiteilijat vuosina 2014–2016 ovat: **Veli Lehtovaara** (Suomi/Belgia), **Andros Zins-Browne** (USA/Belgia), **Benjamin Vandewalle** (Belgia), **Georgia Vardarou** (Kreikka), **Marlene Monteiro Freitas** (Portugali), **Michiel Vandevelde** (Belgia) ja **Sandra Iché** (Ranska).

Zodiak tuotti verkoston puitteissa kaksi uutta teosta syyskaudella 2015. Marlene Monteiro Freitasin duetto *Jaguar* kantaesitettiin Zodiakissa lokakuussa ja Veli Lehtovaaran ryhmäteos *Väärinaseteltu – Clandestine Sites: Displaced* oli ensi-illassa Mediakeskus Lumessa osana Liikkeellä marraskuussa -festivaalia. Lisäksi Marlene Monteiro Freitasin ryhmäteos *Paraíso – Coleção Privada* esitettiin Sivuaskel-festivaalin ohjelmistossa helmikuun alussa.

Myös Panorama-ohjelmassa partnerit tarjoavat osatuotantoja, vierailuesityksiä, residenssi periodeja sekä mentorointia nuorille koreografeille. Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu on Zodiakin kautta yhteistyössä [DNA]-hankkeessa. Zodiakin tuotannossa olevat, vuoden 2008 jälkeen TeaK:sta valmistuneet koreografit voivat päästä mukaan hankkeen Panorama-ohjelmaan.

Luova Eurooppa -ohjelman rahoitus [DNA]:lle alkoi lokakuussa 2014 ja ulottuu syyskuulle 2018.

DNA-verkosto kokoontui kolme kertaa: 27.–28.1. Toulousessa Ranskassa, 28.–29.5. Utrechtissa Hollannissa Spring Festivalin ja Zodiakissa 30.–31.10. Veli Lehtovaaran ensi-illan yhteydessä.

DNA-ohjelman partneriorganisaatiot ovat: PARTS (Bryssel, Belgia), Alkantara (Lissabon, Portugali), Hellenic Festival (Ateena, Kreikka), CDC Toulouse (Toulouse, Ranska), Hebbel am Ufer (Berliini, Saksa), Kunstencentrum Vooruit (Ghent, Belgia), New Theatre Institute of Latvia (Riika, Latvia), MDT (Tukholma, Ruotsi), PACT Zollverein (Essen, Saksa), Spring Utrecht (Utrecht, Hollanti), Trafó (Budapest, Unkari), Station Service for Contemporary Dance (Belgrad, Serbia) sekä Zodiak (Helsinki, Suomi).

Aerowaves

Zodiak on mukana esittäjäpartnerina eurooppalaisten festivaalien ja esitystalojen edustajista koostuvassa **Aerowaves**-verkostossa. Aerowaves on toiminut nyky muodossaan vuodesta 1996 lähtien.

Aerowavesin tavoitteena on muodostaa yhteiseurooppalainen näkemys, 20 teoksen suosituslista, kunkin vuoden kiinnostavimmista uusista nykytanssiteoksista partneriorganisaatioiden ja kansallisten tuotantopartnereiden ohjelmistoon. 41-jäseninen partneri ja esittäjäverkosto ottaa vuosittain vastaan hakemuksia nousevilta koreografeilta joiden työt eivät ole vielä kiertäneet kansainvälisesti. Verkosto kokoontuu kaksi kertaa vuodessa.

Aerowaves-verkosto sai EU:n kulttuuriohjelmasta forum-tuen vuosille 2014–2017.

Zodiak vierailuttaa vuosina 2015–2017 Aerowaves-verkoston suosituslistalta kolme teosta vuodessa. Vuoden 2015 ensimmäiset Aerowaves-tuotannot nähtiin helmikuisella Sivuaskel-festivaalilla, kun unkarilainen **Hodworks** vieraili Zodiakissa ryhmäteoksilla *Dawn* ja *Conditions of Being a Mortal*. Lisäksi lokakuussa Aerowaves-vierailuna esitettiin brasilialais-portugalilaisen **Lander Patrickin** duettoteos *Cascas d’Ovo*.

Vuonna 2015 Aerowavesin *Spring Forward* -katselmusfestivaali järjestettiin huhtikuussa Barcelonassa ja suosituslistan valintakokous lokakuussa Pariisissa.

Vuoden 2015 suosituslistalle valittiin yli 600 hakijan joukosta kaksi Zodiakin osatuotantoa: **Taneli Törmän ZOOM** ja **Carl Knifin Red**. Ensimmäistä kertaa Aerowavesin liki kaksikymmenvuotisen historian aikana suosituslistalla oli nyt kaksi suomalaisteosta.

Verkoston organisaatiojäseneet: Albania Dance Meeting Festival (Tirana, Albania), D. ID DANCE IDENTITY (Pinkafeld, Itävalta), Concertgebouw Brugge (Brugge, Belgia), Derida Dance Center (Sofia, Bulgaria), San Vincente Festival (SvetvinĐenat, Kroatia), Street Art Festival (PoreĐ, Kroatia) Dance House Lemosos (Limassol, Kypros), Tanec Praha (Praha, Tšekin tasavalta), Bora Bora – Dance and Visual Theatre (Aarhus, Tanska), Dansehallerne (Kööpenhamina, Tanska), Kanuti Gildi SAAL (Tallinna, Viro), Dance Info Finland (Helsinki, Suomi), Zodiak – Center for New Dance (Helsinki, Suomi), La Briquerie (Vitry –sur-Seine, Ranska), Maison de la Danse de Lyon (Lyon, Ranska), Künstlerhaus Mousonturm (Frankfurt, Saksa), PACT Zollverein (Essen, Saksa), Art For Dance (Ateena, Kreikka), Kalamata International Dance Center (Kalamata, Kreikka), Workshop Foundation (Budapest, Unkari), Dublin Dance Festival (Dublin, Irlanti), Operaestate Festival Veneto Bassano Del Grappa (Bassano del Grappa,

Italia), Romaeuropa (Rooma, Italia), Lithuanian Dance Information Centre (Vilna, Liettua), Centre de Creation Choreographique Luxemborgeois (Luxemburg), Dansens Hus Oslo (Oslo, Norja), Dervish & Co. (Oslo, Norja), Arts Stations Foundation, (Poznan, Puola), Lubelski Teatr Tanca (Lublin, Puola), O Espaco do Tempo (Montemor–o-Novo, Portugali), Serial Paradise Studio (Bukarest, Romania), International Dance and and Performance Center TsEKh (Moskova, Venäjä), Bratislava in Movement (Bratislava, Slovakia), EN-KNAP Productions (Ljubljana, Slovenia), Mercat de les Flors (Barcelona, Espanja), Certamen Coreográfico De Madrid (Madrid, Espanja), Dansstationen (Malmö, Ruotsi), Théâtre Sévelin 36 (Lausanne, Sveitsi), Tanzhaus Zürich (Zürich, Sveitsi), Dansmakers Amsterdam (Amsterdam, Alankomaat), The Place (Lontoo, Iso-Britannia).

NB Dance Loop

Zodiak on jäsen **NB Dance Loop** -kiertueverkostossa. Pohjoismais-balttilainen tanssitoimijoiden kiertueverkosto sai alkunsa **Keōja**-hankkeen puitteissa toimineesta ajatushautomosta, johon Zodiak liittyi mukaan vuonna 2012. Nordic-Baltic Touring Networkin tavoitteena on pidentää toiminta-alueella tuotettujen teosten elinkaarta, lisätä taiteilijoiden työllistymismahdollisuuksia, tarjota kiinnostavia, ajankohtaisia teoksia yleisölle sekä vahvistaa alueen toimijoiden yhteistyötä ja edistää tiedonvaihtoa.

Vuonna 2015 verkosto järjesti Pohjoismaisen kulttuuri-rahaston tuella pilottikiertueen, johon osallistui kuusi verkoston partneria Norjasta, Tanskasta, Virosta ja Liettuasta. Pilottikiertueelle valittiin Zodiakissa vuonna 2012 kantaesitetty **Jyrki Karttusen Jeminan monta elämää**. Verkostoa hallinnoi tallinnalainen Estonian Dance Agency.

Nordic-Baltic Touring -verkoston jäsenet: Estonian Dance Agency (Viro), Zodiak (Suomi), Dansens Hus (Ruotsi), Atalante (Ruotsi), SL – Association of Independent Theatres (Islanti), Arts Printing House (Liettua), Baltoppen (Tanska), Danse Festival Barents (Norja), Bærum Culture House (Norja), Dansearena Nord (Norja), Itäinen tanssin aluekeskus (Suomi), Pohjanmaan tanssin aluekeskus (Suomi) ja Dansehallerne (Tanska).

Keöja3

Keöja on vuodesta 2007 toiminut pohjoismais-balttilainen tanssitoimijoiden verkosto. Verkoston toinen rahoituskautsi päättyi vuonna 2015. Toimintavuonna Keöja-verkosto kokosi alueen toimijat maaliskuussa Aarhusiin Tanskaan ja marraskuussa Hammerfestiin Norjaan uuden hankkeen kehittämistyöhön. Zodiakin tuottaja ja yleisötyövastaava osallistuivat verkoston kokouksiin.

Zodiak on mukana kehittämässä verkoston kolmatta hankevaihetta Keöja3. Zodiakin yleisötyövastaava **Katja Kirsi** valittiin hankkeen ydintyöryhmään, joka NorrlandsOperanin johdolla valmistelee verkoston uutta hankesuunnitelmaa Luova Eurooppa -ohjelmaan syksyllä 2016. Keöja3:n keskiössä tulee olemaan tanssin saavutettavuuden ja yleisötyömenetelmien kehittäminen.

Kuva: Chris Frape

Suomi-Australia-taiteilijavaihto-ohjelma

Zodiakin vuonna 2014 käynnistynyt taiteilijavaihtoprojekti *Picnic on the Edge* Campbelltown Arts Centren ja sydneyläisen koreografisen tutkimuskeskus Critical Pathin kanssa jatkui kolmen viikon residenssijaksolla Campbelltownissa maaliskuussa 2015. Ohjelmaan valitut taiteilijat ovat koreografit **Maija Hirvanen**, **Satu Herrala** ja **Jarkko Partanen Suomesta** sekä **Jane McKernan**, **Lizzie Thomson** ja **Tim Darbyshire** Australiasta. Kolmas residenssijakso päättyi taiteilijoiden osallistumiseen Melbournen Dance Massive -festivaalille Melbournessa 10.–22.3.2015. Myös Zodiakin taiteellinen johtaja osallistui verkottumismatkalle Melbournen festivaalille 11.–20.3.2015.

Zodiakin taiteilijavaihto on osa *Exploring the Edges – Australia-Finland Dance Exchange* -yhteistyötä, jota koor-dinoivat ja osittain rahoittavat Australia Council for the Arts sekä Tanssin tiedotuskeskus.

Les (nouveaux) Repérages

Zodiak on ollut ainoana suomalaispartnerina mukana 15 maan edustajien muodostamassa **Les (nouveaux) Repérages** -verkostossa. Verkoston tarkoitus on ollut tukea koreografeja, joiden työtä ei ole aiemmin laajasti esitelty kansainvälisesti. Zodiak on lähettänyt verkoston festivaalille teoksen joka toinen vuosi.

Vuonna 2015 Les [nouveaux] Repérages -ohjelmisto oli osana laajempaa Le Grand Bain -festivaalia 9.–11. 4.2015 Lillessä ja Roubaixissa Ranskassa. Festivaali-ohjelmaan valittiin **Carl Knifin** sooloteos *Red*.

Festivaalin yhteydessä järjestetyssä verkostokokouksessa 10.4. päätettiin virallisesti lopettaa sinänsä erinomaisesti toiminut verkostoyhteistyö ja Les [nouveaux] Repérages -festivaali 20-vuotisen toimintahistorian jälkeen. Päätösaloite tuli pääjärjestäjä Le Gymnase – Centre de Développement Chorégraphiquelta, joka johtajavaihdoksensa myötä halusi siirtyä kohti uusia ohjelmalinjauksia. Zodiak on ollut verkoston jäsen vuodesta 2009.

Les Réperages'n pääjärjestäjä on Le Gymnase – Centre de Développement Chorégraphique (Lille/Roubaix, Ranska) ja muut jäsenet ovat Tanztendenz Munich (München, Saksa), Tanzhaus NRW (Düsseldorf, Saksa), Charleroi/Danses (Charleroi, Belgia), Centro de Documentação e Pesquisa em Dança (Rio de Janeiro, Brasilia), Tangente Montréal (Montreal, Kanada), Tala Dance Center (Zagreb, Kroatia), Mosaico Danza (Torino, Italia), Trois C-L (Luxemburg), Melkweg (Amsterdam, Alankomaat), Balletteatro Auditorio Porto (Porto, Portugali), DanceEast (Ipswich, Englanti), ADC Geneve (Geneve, Sveitsi), Rencontres de Carthage Tunis (Tunis, Tunisia) ja Zodiak (Helsinki, Suomi). Lisäksi ranskalaisjäseninä ovat Centre National de la Danse, (Pariisi), Maison Folie Wazemmes (Lille) ja Collectif Essonne Danse (Pariisin metropolialue).

EARS on Helsinki

Helsingissä järjestettiin 27.–30.8. kansainvälinen verkostoitumistapahtuma **EARS – Europe-Asia Round table Sessions**. Zodiakin taiteellinen johtaja osallistui EARS:n verkostoitumistapahtumiin ja konferenssiohjelmaan. Zodiak järjesti EARS-tapahtumaan saapuneille Aasian ja Australian alueen teatteri- ja festivaalijohtajille sekä ohjelmasuunnittelijoille taiteilijatapaamisia kotimaisten koreografien kanssa.

3.2. Kotimaiset verkostot ja yhteistyöpartnerit

Vuonna 2015 Zodiakin kotimaisiin yhteistyöverkostoihin ja -kumppaneihin lukeutuivat mm. tanssin aluekeskukset, Tanssin talo ry, Tanssin tiedotuskeskus, HIAP, Suomen teatterit ry, Taideyliopiston teatterikorkeakoulu ja Lust rf.

Verkostojen ja partnereiden kanssa Zodiak toteutti yhteiskunnallista vaikuttamista, tapahtumatuotantoja, residenssivaihtoa ja koulutusyhteistyötä sekä kiertue-esityksiä.

Tanssin aluekeskusverkosto

Zodiak toimii tanssin aluekeskuksena Helsingissä, osana valtakunnallista aluekeskusverkostoa. Koko Suomen kattava tanssin aluekeskusverkostotoiminta käynnistettiin vuonna 2004. Aluekeskuksia on nykyisin kuusi: Zodiak – Uuden tanssin keskus/Tanssin aluekeskus Helsinki, Läntinen tanssin aluekeskus, Sisä-Suomen tanssin aluekeskus, Itäinen tanssin aluekeskus, Pohjanmaan tanssin aluekeskus ja Pohjoinen tanssin aluekeskus.

Tanssin aluekeskusten tehtävänä on parantaa tanssin vapaan kentän toimintaedellytyksiä, lisätä ja monipuolistaa taiteilijoiden työskentelymahdollisuuksia sekä edistää kulttuurihyvinvointia tanssin yleisötyötä ja soveltavaa käyttöä kehittämällä. Keskukset pyrkivät lisäämään yhteistyötä ja vahvistamaan osaamista alueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

Vuonna 2015 aluekeskusverkosto kokoontui kolme kertaa. Verkosto muun muassa valmisti tietopaketin aluekeskusten toiminnallisesta ja taloudellisesta vaikuttavuudesta sekä harjoitti edunvalvontaa kulttuuri- ja opetusministeriöön, valtionvarainministeriöön, eduskuntaan ja Taiteen edistämiskeskukseen tanssin aluekeskusrahoituksen pitkäjänteistämiseksi ja kasvattamiseksi sekä tanssin vapaan kentän toimintaedellytysten turvaamiseksi.

Kiertoliike / Kuva: Pekka Mäkinen

Tanssin aluekeskukset olivat mukana käynnistämässä ensimmäistä valtakunnallista ammattilaisten **Kierto-liike**-tapahtumaa yhdessä Tanssin talo ry:n kanssa. Kiertoliike on uusi tanssin kentän valtakunnallinen ammattilaistapahtuma, joka kokoaa tanssin toimijoita yhteen jakamaan, kuulemaan, keskustelemaan ja vaikuttamaan. Vuosittain eri puolilla Suomea kiertävän, paikallisten tanssifestivaalien yhteydessä järjestettävän foorumin teemat koostuvat alan ajankohtaisista kysymyksistä ja sen toteutuksesta vastaa yhdistyksen partnerina vuorollaan kukin tanssin aluekeskuksista.

Tanssin talo -yhdistys

Tanssin toimijat kokoava Tanssin talo -yhdistys on työskennellyt vuodesta 2010 saattaakseen toteen vision tanssille soveltuvan oman tila- ja toimintakompleksin rakentumiseksi Helsinkiin. Vuoden 2013 tarveselvityksessä tanssin talo esitettiin sijoitettavaksi Kaapelitehtaalle, sekä rakennuksesta vapautuviin nykytiloihin että uudisrakennusosaan.

Lokakuussa 2014 Jane ja Aatos Erkon säätiö myönsi 15 miljoonan euron ehdollisen avustuksen talon uudisrakennusosaan. Investointikustannusten loppuosan kattamisesta, toimintarahoituksen tasosta sekä tanssin talon ja Kiinteistö Oy Kaapelitalon vastuunjaosta piti soveltuvan päärahoittajien kesken puitesopimuksella vuoden 2015 loppuun mennessä. Säätiön taidepoliittisesti arvokas avustus ehtoineen antoi vauhdin hankkeen etenemiselle myös Helsingin kaupungin ja valtion tahoilla. Kaupungin perustama Tanssin talo -työryhmä käynnisti puitesopimuksen valmistelun. Sen taustaksi yhdistyksessä tehtiin selvityksiä talon heijastusvaikutuksista sekä laadittiin talon toimintakonsepti ja liike-toimintasuunnitelma. Työryhmän päättäessä työskentelynsä lokakuun 2015 lopussa kaupunki ja valtio eivät olleet päässeet sopimukseen talon toimintarahoituksen jaosta. Neuvottelut jatkuivat kaupungin ja ministeriön johdon kesken.

Opetus- ja kulttuuriministeriön päätettyä valtion sitoumuksesta osallistua talon uudisrakennuksen ja toiminnan rahoittamiseen Helsingin kaupunki, Tanssin talo ry, Kiinteistö Oy Kaapelitalo ja Jane ja Aatos Erkon säätiö allekirjoittivat hankkeen puitesopimuksen 18.12.2015.

Zodiak on ollut aktiivisesti mukana talohankkeen edistämisessä sekä yhdistyksessä että partnerina sen toiminnallisissa tapahtumissa.

Zodiakin ydintavoitteet talon hankevaiheessa ovat, että tanssin tekijät saavat lisää kohtuuhintaisia esitys- ja toimintatiloja sekä muita tuotantoresursseja. Tanssin julkinen tuki kasvaa vastaamaan sen toiminnallista aktiivisuutta ja vaikutusvoimaa eikä vähennä nykyis-

ten toimijoiden vähäisiä resursseja. Potentiaalisen yleisön kiinnostus tanssia kohtaan kasvaa ja tanssin yleisö laajenee. Pääkaupunkiseudun asukkaat saavat lisää korkeatasoista tanssitaidetta ja tanssilähtöisiä taidepalveluja. Helsinki metropolina saa vetovoimaisen, kansainvälisen tason tanssikeskittymän.

Tanssin talon toimintakonseptissa Zodiac asemoituu siten, että se keskittyy jatkossakin ydinosaamiseensa ja nykyvahvuuksiinsa vastaten yhä kasvavan freelance-kentän ja nykytanssin tuottamisesta ja esittämisestä, laadukkaasta yleisötyöstä sekä piirissään toimivien taiteilijoiden tukemisesta. Nykyisten vakitilojensa ohella Zodiac tulee olemaan talon yksi periodivuokralainen, keskeisimmin saneerattavan Pannuhallin piirissä, mutta myös muiden tilojen käytössä. Zodiac tulee toimimaan myös Tanssin talon yhtenä yhteistuotantokumppanina mielekkäin toteutusvaihtoehtoin teosten ja tapahtumien tuotantotalouden vahvistamiseksi. Muita synergia-muotoja tulee löytymään lisäksi niin markkinoinnissa, asiakkuuksien kehittämisessä kuin lippukäytännöissä.

Zodiac ja Tanssin talo -yhdistys tuottivat yhdessä ensimmäisen **Kiertoliike**-ammattilaisfoorumin 2.–3.11.2015 Kaapelitehtaalla ja Mediakeskus Lumessa. Kiertoliikkeen alaotsikkona oli Tanssin poetiikkaa ja politiikkaa ja teemana valta – jaettu valta – mielivalta. Filosofit **Maija-Riitta Ollila**, kirjailija **Antti Nylén** ja professori **Kirsi Monni** lähestyivät teemaa eri näkökulmista asiantuntijaluennoissaan. Tanssitaiteen rahoitusrakenteita, ohjelmistosuunnittelua, kritiikkiä ja tanssijan muuttuvaa esiintyjätoimenkuvaa käsiteltiin paneelikeskusteluissa, joihin osallistui yli 20 alan ammattilaista ja taidepoliittista päättäjää. Ohjelmaan kuului myös esityksellisiä kommentteja, liikkeellisiä päivänavauksia, tanssiesitys ja iltaklubi.

Ensimmäiseen Kiertoliikkeeseen osallistui lähes kaksisataa alan ammattilaista ja vaikuttajaa eri puolilta Suomea.

Tanssin tiedotuskeskus

Tanssin tiedotuskeskus edistää tanssitaiteen asemaa, toimintaedellytyksiä ja tunnettuutta Suomessa sekä tekee suomalaista tanssitaidetta tunnetuksi ulkomailla.

Suomi-Australia-taiteilijavaihto-ohjelman ohella Zodiac teki yhteistyötä Tanssin tiedotuskeskuksen kanssa kahden muun residenssivaihtoprojektin parissa vuonna 2015. Taiteilija **Rui Hortan** perustamassa arvostetussa **O Espaço do tempo** -residenssikeskuksessa Portugalin Montemorissa työskenteli kaksi Zodiacin kantaesitysohjelmistoon valittua teostyöryhmää: **Jarkko Partasen** viisijäseninen **Flashdance**-työryhmä 1.–15.7.2015 ja **Liisa Risun** *Valon paino* -teoksen kuusi taiteilijaa

15.–22.7.2015. Skotlannin kansallisen tanssikeskuksen **Dance Basen** ja pohjoismaisten toimijoiden välisen **Ice Breakers** -residenssivaihtoprojektin puitteissa skotlantilaistaiteilija **Iona Kewney** työskenteli Zodiacissa ja koreografi **Sari Palmgren** Dance Basessa Edinburghissa sekä **Dance Atelierissa** Reykjavikissa.

HIAP (Helsinki International Artist-in-residence Program)

Zodiac on yksi **HIAP**:n (Helsinki International Artist-in-Residence Programme) residenssikeskuksen perustajajäsenistä.

Toimintavuonna Zodiac ja HIAP tekivät residenssiyhteistyötä Sivuaskel-festivaalin parissa, **Marlene Monteiro Freitasin**, **Veli Lehtovaaran** ja *Meadow, meadow, meadow* -työryhmän kansainvälisten tuotantojen yhteydessä ja **Iona Kewneyn** Ice Breakers -residenssijaksolla.

Muut kotimaiset yhteistyökumppanit

Taideyliopiston Teatterikorkeakoulun kanssa toteutettiin yhteistyössä kaksi luentoa Sivuaskel-festivaalilla. Yhteistyössä järjestettiin lisäksi kevätkaudella **Deborah Hayn** ja syyskaudella **Susan Rethorstin** koreografia-kurssit.

Zodiac teki yhteistyötä ruotsinkielisten ammattilaisyhdistysten **LUST**:n ja **Stiftelsen Tre Smederin** kanssa tarjoamalla ensimmäisen teatterialan ammattilaisille räätälöidyn työpaja-, esitys- ja luentokokonaisuuden tutustua kokonaisvaltaisesti nykytanssin maailmaan. **Syväasukellus nykytanssiin** -kurssi johdatteli katsomaan ja ymmärtämään nykytanssia oman tekemisen, kokemuksen, ammattitaidon ja katsomisen kautta.

Suomen Teatterit ry:n (STEFI) jäsenenä ja sen tanssitoimijoiden neuvottelukunnassa Zodiac osallistui alan kehittämistyöhön ja edunvalvontaan.

Esitysten tuotantotoiminnan sekä yleisötyön puitteissa Zodiacilla on lisäksi lukuisia muita kotimaisia ja kansainvälisiä yhteistyökumppaneita.

Maija Hirvanen: *Epic Failing* / Kuva: Aki-Pekka Sinikoski

4. HOUSEKOREOGRAFIT JA MENTOROINTI

4.1. Housekoreografit

Zodiacilla on ollut yli kymmenen vuoden ajan kotimaisia koreografeja koskeva kutsukäytäntö. Sen puitteissa keskus tarjoaa suomalaisille koreografeille työskentelyolosuhteet, joissa heillä on mahdollisuus työskennellä teoskeskeisyyttä pitkäjänteisemmin ja work in progress -periaatteella.

Käytännöllä halutaan tukea sekä jo kokeneiden ja koreografisen ammattikypsyytensä osoittaneiden että myös nuorten, vasta ammattiin astuneiden ja läpimurtonsa kynnyksellä olevien koreografien taiteellista kehitystä. Kutsukoreografit nimetään kahden vuoden periodiksi, jonka aikana he voivat käyttää Zodiacin harjoitustiloja tarvitsemassaan määrin ja esittää teoksiaan Zodiacin ohjelmistossa. Housekoreografien muu työskentely Zodiacissa muotoutuu kunkin yksilöllisten toiveiden ja toimintatapojen mukaan.

Kaksivuotiskauden 2013–2015 Zodiacin housekoreografina toimi koreografi-esitystaiteilija **Maija Hirvanen**. Vuonna 2015 hän valmisti kahden duettoteoksen illan *Epic Failing* sekä toimi Suomi–Australia-taiteilijavaihto-ohjelman *Picnic on The Edge* suomalaisena vastuutaiteilijana.

4.2. Teosten mentorointi ja Z-together

Vuonna 2015 Zodiac kohdisti edelleen resursseja tuottamiensa tanssiteosten taiteellis-ilmaisullisen laadun kehittämiseen.

Harjoituskauden aikana kaikilla kantaesitysproduktioilla oli mahdollisuus käyttää ohjauksen ja dramaturgian ammattilaisia, kokeneita koreografeja tai muita taiteilijoita teosten ohjausassistentteina ja mentorointiapuna. Lisäksi Zodiacin taiteellinen johtaja oli toimintavuonna työryhmien käytettävissä mentorointitehtävissä. Mentorointia käytettiin kiitettävästi.

Z-together-toiminta jatkui vuonna 2015. Z-together on Zodiacin tuotannossa olevien tekijöiden ja työryhmien työkäytäntö, jossa kokoonnutaan vuoden mittaan avoimiin harjoituksiin. Toiminta ei ole yleisölle tarkoitettua, vaan kollegiaalista mentorointia ja jakamista muiden Z-taiteilijoiden kanssa. Sen toivotaan edesauttavan koreografia ja työryhmää oman teoksensa kehittämisessä ja valmistamisessa ja näin tukevan paitsi taiteellista työtä, myös koko taiteenalan kehittymistä.

Mårten Spångberg

5. AMMATTILAISKOULUTUS

Zodiak tarjoaa alan ammattilaisille korkeatasoista, ammattillisesti täydentävää ja syventävää kurssitoimintaa nykytanssin ja esitystaiteen eri tekniikoista ja työmetodeista. Zodiakin kurssi- ja workshop-toiminta suunnitellaan korkeatasoisten koti- ja ulkomaisten opettajien varaan.

Vuonna 2015 Zodiakissa järjestettiin 9 ammattilaiskurssia ja/tai -työpajaa. Kursseille osallistui 121 tanssin, teatterin ja esitystaiteen ammattilaista, keskimäärin 13 osallistujaa/kurssi.

Kurssit ja työpajat:

- **Adrienn Hód** (Unkari): *Structured Improvisation 4.–6.2.* (Sivuaskel-festivaali)
- **Gob Squad/Simon Will ja Berit Stumpf** (Saksa): *Collective Process of Creating and Performing by Gob Squad 7.2.* (Sivuaskel-festivaali)
- **Deborah Hay** (USA): *Doing with less, even more movement and performance options 23.–27.3.* (Yhteistyössä Taideyliopiston Teatterikorkeakoulun kanssa)
- **Jussi Nousiainen**: *Countertekniikan perehdytyskurssi 16.–17.5.*
- **Ervi Sirén**: *Ammattilaisten aamutunnit 7.–12.9.*
- **Elina Pirinen**: *Syväasukellus nykytanssiin – kurssi teatterialan ammattilaisille 17.9.–14.11.*
- **Marlene Monteiro Freitas** (Kap Verde/Belgia): *Oh, my Ninf Body 9.–10.10.*
- **Susan Rethorst** (USA): *A Choreographic Mind 31.10.–1.11.*
- **Mårten Spångberg** (Ruotsi): *Choreography is for People, Dance of the Angels 14.–15.11.*

6. TANSSIN YLEISÖTYÖ

Vuonna 2015 Zodiakin yleisötyön käynnistämisestä tuli kuluneeksi kymmenen vuotta. Juhlavuoden kunniaksi yleisötyö kasvoi ennätyksellisen monipuolisiin ja laajoihin mittasuhteisiin. Yleisötyö tavoitti yli 8 200 osallistujaa ja kokijaa 247 yleisöyötapauksessa. Yksittäiset kurssikerat mukaan lukien yleisöyötilaisuuksia oli 950.

Vuonna 2015 yleisötyö jakautui kurssitoimintaan ja ohjelmistoon sidottuun yleisötyöhön sekä projektirahoituksen myötä pidempikestoisiin prosesseihin ja yhteisötanssiin.

Vuoden aikana jatkui neljän eri hankekokonaisuuden toteuttaminen: *Minun nimeni on* -yhteisötanssiprojekti, *TALK – taidetta ja liikettä kieltenopetukseen*, *Tanssihanke autismin kirjon nuorille* sekä *Tarinoita elämästämme* -senioriesitykset.

Myös Zodiakissa järjestetty kurssitoiminta oli monipuolista ja vilkasta. Kantaesitysohjelmiston yhteydessä työpajoja ja muuta teossidonnaista yleisötyötä tehtiin yhdeksän eri teoksen parissa.

Elokuussa 2015 Zodiakin yleisötyön kymmenvuotista taivalta juhlittiin tuottamalla kaksi kantaesitystä, joiden esiintyjinä osallistettiin avoimen haun kautta ei-ammattilaisia. **Jarkko Partasen** ohjaaman ja koreografioiman ulkoilmaesityksen *Fields of Glory – Kunnian kentät* esittäjäjoukon muodosti 46 eri ikäistä ja -taustaista miestä esitysareenanaan koko laaja Eläintarhan kenttä. FOG toteutettiin yhteistyössä Helsingin juhlaviikkojen ja Raha-automaattiyhdistyksen kanssa. Toinen elokuinen juhlaesitys oli **Jenni Koistisen** kävelyteos *Kotimatalla* osana Kannelmäessä toteutettavaa Minun nimeni on -hanketta.

Yleisötyö numeroina:

- 247 erityyppistä yleisö-, koulutus- ja esittelytapauksia (950 tapahtumakertaa), 8 273 osallistujaa (+1 882/29 %)
- yleisöyökurssit ja -työpajat 171 kurssia joissa yhteensä 873 tapaamista, 2 754 osallistujaa; keskimäärin 16 osallistujaa (kouluissa, hoiva- ja palvelutaloissa, Zodiakissa, muualla kotimaassa ja ulkomailla)
- taiteilijatapaamiset, yleisökeskustelut ja avoimet harjoitukset 31 kertaa, 911 osallistujaa
- esittely- ja seminaariluennot 21 kertaa, 731 osallistujaa
- muut yleisöyötapaukset 22 kertaa, 3 877 osallistujaa
- yleisöyökurssien, -työpajojen ja -hankkeiden opetuksessa ja toteutuksessa on työskennellyt 73 tanssin ja muun alan eri taiteilijaa

Kuva: Katarina Koch

Yleisöyövastaava Katja Kirsin idearikas, luova ja taiteellisesti kunnianhimoinen yleisötyön kehittämistoiminta Zodiakissa sai ansaitsemansa huomion, kun opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi hänelle Tanssin valtionpalkinnon 26.11.2015. Perusteluissa todettiin muun muassa:

Zodiakin saama palaute yleisötyöstä on ollut poikkeuksetta anteliaasta ja kiitollista. Toiminnan laajuus mitataan useissa tuhansissa ihmisissä ja sadoissa tapahtumissa vuosittain. Katja Kirsin luotsauksessa yleisötyön muotoja kehitetään ja toteutetaan jatkuvasti yhteistyössä ammattitaiteilijoiden, yleisön ja instituutioiden, kuten koulujen kanssa. Palkittavan työ on rikastuttanut ratkaisevasti sitä tapaa, jolla kulttuuri-instituutio toimii yhteisössään; taidelähtöisesti, taiteellisia menetelmiä käyttäen sekä henkisiä, kulttuurisia ja sosiaalisia raja-aitoja ylittäen ja laajentaen. Katja Kirsi on sitoutunut, aikaansaava ja näkemyksellinen työssään. Hän on huippuammattilainen, jonka toiminnalla on laajaa ja syvällistä taiteellista, kulttuuripoliittista ja sosiaalista merkitystä.

Zodiakin yleisötyön parissa työskenteli yleisöyövastaavan lisäksi osa-aikaisesti hanketuottaja (**Elina Ruoho-Kurola/Inari Pesonen**), projektituottaja (**Ulrika Vilke/Terhi Pursiainen**) sekä viisi työharjoittelijaa (Terhi Pursiainen, Jyväskylän yliopisto, Taidekasvatuksen laitos; **Alhassane Keita**, Galimatis-kielikoulu; **Tuula Turunen**, **Sonja Leppänen** ja **Roosa Isokääntä**, Metropolia ammattikorkeakoulu).

6.1. Kurssit Zodiakissa

Yleisötyöohjelmassa jatkuivat jo suosionsa vakiinnuttaneet kurssit: omaan liikkumiseen sekä liiketietoisuuden ja kehollisen kokemuksen kehittämiseen tähtäävät kurssit **Heittäydy liikkeeseen – nykytanssia kaikille**, **Tanssi-kokemuksena kehossa ja mielessä** -perus- ja jatkokurssit, **Miesten kurssit**, **Seniorityöpajat** sekä **Repeat-Pause-Edit** -kännykkäelokuvatyöpaja nuorille. Kännykkäelokuvatyöpajan yhteydessä tehtiin jälleen yhteistyötä Teatterimuseon ja Suomen valokuvataiteen museon kanssa. Uusiina kurssikokonaisuuksina aloitettiin **Syvenny teokseen** -kurssit sekä **Esityskurssit**. Näillä kursseilla osallistujat lähestyvät teosteemoja koreografin johdolla tai pääsevät mukaan koreografioimaan ja esiintymään.

Teossidonnaisia työpajoja ja muita yleisötyön muotoja järjestettiin seuraavien kantaesitysten yhteydessä: **Jenni Kivelä**: *Kleine Monster*, **Jarkko Partanen**: *Fields of Glory*, **Maija Mustonen & Laura Pietiläinen**: *Divine – New Age -musikaali*, **Maija Hirvanen**: *Epic Failing*, **Elina Pirinen & Maria Saivosalmi & Jassem Hindi & Ruairi Donovan**: *Meadow meadow meadow*, **Andrius Katinas & Vera Nevanlinna & Salla Salin**: *Paper Piece*, **Masi Tiitta & Hanna Ahti**: *Flute*, **Liisa Risu**: *Valon paino* ja **Veli Lehtovaara**: *Clandestine Sites: Displaced*.

Jenni Kivelä: *Kleine Monster* / Kuva: Marko Mäkinen

Avoimet yleisötyökurssit ja -työpajat 2015:

- **Seniorikurssi 1: Löytöjen labryntti**, ohjaaja **Joona Halonen** 12.1.–9.3.
- **Kehonhuollon aamutunnit**, ohjaajat **Jonna Eiskonen** ja **Kirsi Tikka** 14.1.–27.5.
- **Tanssi kokemuksena kehossa ja mielessä** -viikonlopputyöpaja: **Kleine Monster**, ohjaaja **Jenni Kivelä** 22.–24.1.
- **Tanssi kokemuksena kehossa ja mielessä** -jatko-kurssi: **Bodymindfuck**, ohjaaja **Emmi Venna** 3.2.–3.3.
- **Heittäydy liikkeeseen – nykytanssia kaikille 1**, ohjaaja **Hanna Pajala-Assefa** 11.2.–11.3.
- **Miesten kurssi**, ohjaajat **Mikko Orpana** ja **Jukka Tarvainen** 12.2.–9.4.
- **Tanssi kokemuksena kehossa ja mielessä** -peruskurssi: **Havainnosta liikkeeseen**, ohjaaja **Virva Talonen** 27.2.–24.4.
- **Seniorikurssi 2: Liikkeen iloa**, ohjaaja **Virva Talonen** 16.3.–11.5.
- **Heittäydy liikkeeseen – nykytanssia kaikille 2**, ohjaaja **Giorgio Convertito** 18.3.–15.4.
- **Qi gong**-aamutunnit, ohjaaja **Yoshi Omori** 7.–30.4.
- **Liike kuvaksi** -valokuvauskurssi, ohjaaja **Johanna Tirronen** 14.4.–12.5.
- **Liikkuva mies** -kurssi, ohjaaja **Jarkko Partanen** 16.4.–28.5.
- **Heittäydy liikkeeseen – nykytanssia kaikille 3**, ohjaaja **Vera Nevanlinna** 22.4.–20.5.
- **¡Aprende bailando! – Espanjaa matkailijalle liikkuen ja tanssien**, alkeiskurssi, ohjaaja **Annina Tuhkunen** 25.–26.4.
- **Tanssi kokemuksena kehossa ja mielessä** -viikonlopputyöpaja: **Tanssi ja luonto meissä**, ohjaaja **Gabriela Aldana-Kekoni**, 23.5.
- **Repeat–Pause–Edit** -tanssielokuvan kesäkurssi, ohjaajat **Sari Palmgren**, **Jukka Tarvainen**, **Laura Porola**, **Taru Kasandra** ja **Niina Ala-Fossi** 1.–5.6.
- **Kehonhuollon aamutunnit**, ohjaajat **Jonna Eiskonen** ja **Kirsi Tikka** 19.8.–16.12.
- **Heittäydy liikkeeseen – nykytanssia kaikille 1**, ohjaaja **Anni Rissanen** 2.9.–30.9.
- **Seniorikurssi 1: Kohti uutta**, ohjaaja **Maria Saivosalmi** 7.9.–19.10.
- **Miesten kurssi 1**, ohjaaja **Joona Halonen** 7.9.–26.10.
- **Tanssi kokemuksena kehossa ja mielessä** -syventävä kurssi: **Löydä sisäinen Divine-jumalattaresi**, ohjaajat **Laura Pietiläinen** ja **Maija Mustonen** 15.9.–13.10.
- **Heittäydy liikkeeseen – nykytanssia kaikille 2**, ohjaaja **Saku Koistinen** 7.10.–4.11.
- **Miesten kurssi 2**, ohjaaja **Sami Henrik Haapala** 20.10.–8.12.
- **Tanssi kokemuksena kehossa ja mielessä** -peruskurssi: **Liikettä ja läsnäoloa**, ohjaaja **Linda Priha** 22.10.–26.11.
- **Esityskurssi Laji: Ihminen**, ohjaaja **Gabriela Aldana-Kekoni** 23.10.–25.10.
- **Seniorikurssi 2: Löytämisen riemua**, ohjaaja **Jenni Koistinen**, 26.10.–14.12.
- **Heittäydy liikkeeseen – nykytanssia kaikille 3**, ohjaaja **Eeva Muilu** 11.11.–9.12.
- **Tanssi kokemuksena kehossa ja mielessä** -viikonlopputyöpaja: **Epic Failing**, ohjaaja **Maija Hirvanen** 14.–15.11.
- **Heittäydy liikkeeseen – nykytanssia kaikille** -tiiviskurssi, ohjaaja **Giorgio Convertito** 26.–29.11.

6.2. Minun nimeni on – Kannelmäki

Minun nimeni on -yhteisötanssiprojekti sai Helsingin kulttuurikeskukselta jatkorahoitusta vuodelle 2015. Aiempien vuosien tavoin projektin tavoitteena oli saavuttaa eri-ikäisiä alueen asukkaita ja tarjota heille mahdollisuus osallistua taiteen tekemiseen. Projekti halusi myös integroitua alueen arkeen, mahdollistaa ihmisten välisiä kohtaamisia ja uusien yhteisöjen syntymistä alueelle. Vuoden 2015 aikana mukana oli ryhmiä peruskoulun ensimmäisiltä luokilta seniori-ikäisiin palvelutalon asukkaisiin.

Osallistujapalautteen ja aiemman yhteistyön pohjalta hankevuoden teemaksi valikoitui koti. Vuoden aikana järjestettiin kahdeksan teemalähtöistä työpajasarjaa, joissa kerättiin samalla materiaalia ja työskenneltiin kohti taiteellisia ulostulemia: nykytanssityöpaja, Omakuva-valokuvaprojekti nuorille, parkour-työpaja, musiikki- ja sävellystyöpaja, kotivideokurssi, vammaisten nuorten tanssityöpaja, Kotona-valokuvatyöpaja ja esityskurssi.

MNO-hankeen taiteellisen vastaavan **Jenni Koistisen** ohjaamassa *Kotimatkalla*-kävelyteoksessa esiintyi tanssijoina **Sari Palmgrenin** ja **Jukka Tarvaisen** ohella 15 eimattilaista. Vaellusesityksen näyttämöinä toimi viisi yksityiskotia Kannelmäessä sekä alueen avoimia kaupunkitiloja. Sari Palmgren ohjasi kolme kotiaiheista tanssivideota. Valokuvaaja **Liisa Söderlund** lähestyi kotiteemaa valokuvan kautta kokoamalla yhdessä osallistujien kanssa *Kotimatkalla*-valokuvanäyttelyn. Valokuvien ja videoiden muodostama näyttely oli avoinna Kanneltalon Galleriassa joulukuun ajan. **Uupi Tirrosen** valokuvat *Kotimatkalla*-teoksesta olivat esillä Kanneltalon kahvilan seinägalleriassa vastaavan ajan.

Työpajoissa valmistettuja demoesityksiä esitettiin Kaarelan kyläjuhilla, Lasten unelma -tapahtumassa ja Kotona-näyttelyn avajaisissa Kanneltalossa.

Minun nimeni on -hankkeessa työskenteli 6 taiteilijaa koko vuoden ajan:

- Koreografi **Jenni Koistinen**, taiteellinen vastaava, koreografi ja työpajaohjaus
- Tanssija-koreografi **Sari Palmgren**, video-ohjaus ja editointi, työpajaohjaus
- Tanssija **Jukka Tarvainen**, tanssija ja työpajaohjaus
- Valokuvaaja **Liisa Söderlund**, työpajaohjaus, projektin kuvaus ja valokuvanäyttelyn toteutus
- Muusikko/äänisuunnittelija **Tuomas Norvio**, musiikin sävellys ja äänisuunnittelu
- Muusikko **Juuso Hannukainen**, työpajaohjaus ja äänisuunnittelu
- Tuottaja **Ulrika Vilke/Terhi Pursiainen**, projektin tuotanto ja tiedotus
- Yleisötyövastaava **Katja Kirsi**, projektin johtaminen

Jenni Koistinen: *Kotimatkalla* / Kuva: Uupi Tirronen

Minun nimeni on -projektin aktiviteeteissa Kannelmäessä oli 105 osallistujaa ja sen tapahtumissa yleisöä 3 311.

Yhteisötanssiprojekti jatkaa toimintaansa vuosina 2016–2018.

Hankkeeseen voi tutustua osoitteissa: **minunnimeni.blogspot.fi/** ja **www.facebook.com/mnozodiak** (Facebook Minun nimeni on -yhteisötaideprojekti).

6.3. Tanssihanke autismin kirjon nuorille

Autismin kirjon nuorten on vaikea pärjätä terveille nuorille suunnatuilla tanssitunneilla. Autistinuorille löytyy hyvin vähän mahdollisuuksia harrastaa tai olla itse aktiivisia taiteentekijöitä. Heille ryhmäkokojen tulee olla pieniä ja parhaisiin tuloksiin päästään, jos nuoret voivat työskennellä ajoittain yksilöohjauksessa tanssinohjaajan kanssa.

Zodiakin tanssihankkeen tavoitteena on antaa autismin kirjon nuorille mahdollisuus harrastaa tanssia ja etsiä tanssitaitteen keinoin väyliä itseilmaisuuun ja oman taiteellisen työn toteuttamiseen.

Hanke aloitettiin vuoden 2015 alussa suunnittelu- ja tiedotustyöllä sekä osallistujien kokoamisella. Osallistujia etsittiin tanssitunneille Zodiakin tiedotuskanavien kautta sekä Autismisäätiön ja Autismi- ja Aspergerliiton avustuksella.

Tanssitunnit alkoivat syyskuussa 2015 koreografi **Liisa Pentin** johdolla. Tanssitunteja pidettiin Zodiakissa 10 autismin kirjon nuorelle kolmessa eri ryhmässä yhteensä 45 aikavälillä 9.9.–16.12.

Elokuvaohjaaja **Sari Antikainen** ohjasi hankkeesta lyhyt-elokuvan, jonka ensimmäisiä kuvauksia tehtiin jo syksyn 2015 aikana. Varsinaiset kuvaukset käynnistyivät vuoden 2016 puolella.

Hanketta koordinoi Zodiakin hanketuottaja **Inari Pesonen**. Tanssihanke toteutettiin yhteistyössä Liisa Pentti +CO:n kanssa. Avustavana ohjaajana tanssitunneilla ja hankkeen asiantuntijana toimi **Annina Lindeman** Autismisäätiöstä. Lisäksi hankkeeseen on osallistunut kaksi työharjoittelijaa. Hanketta tukee opetus- ja kulttuuriministeriö ja Helsingin kaupunki.

6.4. Tarinoita elämästämme

Zodiakissa on aktiivinen ryhmä senioreja, jotka ovat jo useamman vuoden ajan käyneet säännöllisesti Zodiakin Tanssi kokemuksena kehossa ja mielessä -kursseille ja rikastuttaneet Zodiakin yhteisöä aktiivisina katsojina ja tapahtumaosallistujina. **Gabriela Aldana-Kekoni** ohjasi *Tarinoita elämästämme* -esityksestä (2012) vuorovaikutteisen työpajaesityksen vuonna 2013. Palvelukotiesitys sai lämpimän vastaanoton ja vuonna 2015 se jatkoi vierailuja 7 eri palvelukodissa Helsingissä. Esiintyjinä ja työpajaohjaajina toimivat Zodiakin senioriryhmän vapaaehtoiset tanssijat. Tarinoita elämästämme -esityksen tuottamisesta vastasi **Inari Pesonen**. Kiertue jatkuu vuonna 2016.

6.5. TALK – taidetta ja liikettä kieltenopetukseen

Zodiakin yleisötyössä on kehitetty monikielinen työpajamenetelmä, joka yhdistää tanssitaiteen ja seitsemän eri kielen (ranska, saksa, espanja, venäjä, ruotsi, englanti ja suomi toisena kielenä) opiskelun ja kulttuuriin tutustumisen. TALK on kolmivuotinen hanke (2013-2016), jonka tavoitteena on pitkäkestoisen työn avulla kehittää Zodiakin kielityöpajojen sisältöä ja menetelmiä niin, että niistä syntyy kansainvälisesti merkittävä taiteellinen ja moniammatillinen (tanssitaiteilijat ja opettajat) menetelmä kieltenopetukseen.

Vuonna 2015 TALK-hankkeeseen osallistui 14 eri koulua. Tanssitaiteilijat ohjaavat kielitentunteja säännöllisesti 40 luokassa eri puolilla Helsinkiä sekä Turussa ja Ypäjällä. Vuoden aikana järjestettiin kaksi opettajien ja tanssitaitelijoiden yhteistä seminaaria, joissa keskityttiin moniammatillisen työotteen kehittämiseen. Yhteistyö Suomen Viron-Instituutin kanssa jatkui. **Jenni Koistinen** luennoi Viron suomen kielen opettajien seminaarissa ja ohjasi suomen kielityöpajoja lukiolaisille Tallinnassa.

Suomessa järjestettiin neljä opettajien koulutustilaisuutta ja TALK-hanke esittäytyi myös Euroopan kielipäivässä Turussa.

TALK-hankkeessa toimivat ohjaajina **Jenna Rignell, Sanna From, Favela Vera Ortiz, Riina Hannuksela, Annina Tuhkanen, Amandine Doat ja Jenni Koistinen**. Yhteistyötä tehtiin pääkaupunkiseudun koulujen, Helsingin opetusviraston, Suomen Viron-instituutin, Helsingin erilaiset oppijat ry:n, Maaailma koulussa -hankkeen ja Suomen kieltenopettajien liiton kanssa. Hanketta tuki Koneen säätiö.

6.6. Muu yleisötyö

Zodiakin yleisötyötä, Zodiakia ja nykytanssia esiteltiin luennoilla ja seminaareissa. Luentoja pidettiin Metropolia ammattikorkeakoulun ja Etelä-Pohjanmaan opiston, Humanistisen ammattikorkeakoulun, Balettiopiston, Sibelius Akatemian Arts Management -ohjelman ja Espoon esittävän taiteen koulun opiskelijoille. Zodiakia ja yleisötyötä esiteltiin Kulttuurikeskus Caisassa, Metropolian Tuota Yhdessä -seminaarissa, Koneen säätiön Kielen oppimisen tulevaisuus -seminaarissa, ruotsinkielisten opettajien kulttuuripäivillä, yleisötyönjohtamisen koulutuksessa, Dance as a Tool for Learning -seminaarissa, Suomen kieltenopettajien liiton vuosipäivillä ja Ilmiöt Goes Art -seminaarissa.

Zodiak järjesti kolmiosaisen luentosarjan *Nykytanssin risteyskohtia*, jossa luennoitsijoina toimivat tanssihistorioitsija **Tiina Suhonen**, koreografi **Mårten Spånberg** ja kriitikko **Maria Säkö**. Luentojen aiheina olivat nykytanssin historia, nykyaiteen estetiikka ja nykytanssin esitysmuodot. Luennoilla kävi yhteensä 98 osallistujaa. Luentosarja nivoutui yhteen uudentyypin yleisötyökurssin *Syväasukellus nykytanssiin – kurssi teatterialan ammattilaisille* kanssa. Kyseisen kurssin tavoitteena oli perehdyttää uusi yleisösegmentti nykytanssin teoriaan ja käytäntöön ja saada teatterialan ammattilaiset kiinnostumaan tanssista. Kurssin osana olleen liiketyöpajan ohjasi **Elina Pirinen**. Kurssimalli suunniteltiin siten, että se voidaan uusintaa tulevaisuudessa erilaisten ihmisryhmien tutustuttamiseen nykytanssiin.

Zodiakin integroidut tanssitunnit jatkuivat Käpylän peruskoulussa.

7. VIESTINTÄ

Zodiakin tiedotus- ja markkinointistrategian pääviesti vuonna 2015 oli Zodiak yhteisöllisenä, ennakoluulotto-mana ja ajankohtaisena kulttuuritoimijana ja -foorumina sekä alansa edelläkävijänä.

Viestinnän kehitystyötä jatkettiin vuonna 2015 tavoitteena syventää olemassa olevia yleisösuhteita ja houkutella uusia, kulttuurisesti aktiivisia yleisöjä nykytanssin piiriin. Zodiakin markkinoinnille, viestinnälle ja yleisösuhteelle etsittiin uusia, ajanmukaisia ja innovatiivisia keinoja ja mainos- ja tiedotusväyliä sosiaalisessa mediassa. Videoiden käyttöä verkkoyhteisöissä hyödynnettiin entistä laajemmin ja monipuolisemmin.

7.1. Tiedotuskanavat

Viestinnän laadukkaana kivijalkana toimi Zodiakin verkkosivusto **www.zodiak.fi**. Korkealaatuiset kotisivut lisäävät tanssitaiteen tunnettuutta ja saavutettavuutta, tarjoavat audiovisuaalisia esittely- ja dokumentaatiomateriaaleja sekä jakavat tietoa ja osaamista.

Verkkosivujen tärkein sisällöllinen uudistus oli syyskuudella käynnistynyt tanssikirjoittaja **Niko Hallikaisen Okulaari**-blogi. Hallikainen kirjoitti kaikista syyskauden esityskokonaisuuksista, yhteensä tekstejä julkaistiin 12 kpl. Blogikirjoituksilla oli keskimäärin 221 ja parhaimmillaan 539 lukijaa.

Vuoden 2015 aikana zodiak.fi-sivustolla oli 65 482 käyntiä (2014: 68 199). Yksilöityjä kävijöitä oli 37 999 (2014: 43 782). Kävijöiden määrä laski noin 13 % ja käyntimäärä 4 % edellisvuodesta. Kävijöissä oli kuitenkin edellistä vuotta 6% enemmän palaavia kävijöitä. Edellisen vuoden tapaamiset lukivat keskimääräisesti noin kolme sivua käyntikertaa kohden ja viettivät aikaa sivustolla kaksi minuuttia.

Sähköisen uutiskirjeen tilaajakantaa laajennettiin markkinomalla uutiskirjettä tehokkaasti muun muassa esitysten yhteydessä. Vuoden 2015 loppuun mennessä uutiskirjeen tilaajarekisterissä oli yhteensä 2 613 Zodiakin ystävää (2014: 2 173). Uutiskirje ilmestyi vuoden aikana 22 kertaa. Kansainvälisille promoottoreille ja taiteellisille johtajille suunnattu uutiskirje eli newsletter ilmestyi puolestaan vuoden aikana kolme kertaa. Newsletterissä kerrottiin Zodiakin teosten esityksistä ulkomailla sekä nostettiin esiin Zodiakin kausiohjelmiston kohokohtia. Tarkkaan kohdennettu newsletter lähetettiin 318 kansainväliselle kontaktille.

Zodiakin verkkoviestinnässä panostetaan kotisivuston rinnalla sosiaaliseen mediaan. Päivittäisviestinnän tär-

keimmäksi kanavaksi on noussut Zodiakin Facebook-sivu. Sen perustan muodostaa aktiivinen sisältösuunnittelu ja päivittäminen sekä kiinnostava kuva- ja videomateriaali. Facebookissa hyödynnettiin vuonna 2015 systemaattisesti maksullisia julkaisuja laajemman näkyvyyden saavuttamiseksi. Zodiakin Facebook-sivulla oli vuoden loppuun mennessä 3 121 aktiivista seuraajaa (2014: 2 550). Facebook-sivu tavoitti näytöskausilla viikottain keskimäärin 5 000 henkilöä, mikä vastaa karkeasti Zodiakin verkkosivun kuukausittaista kävijämäärää.

Facebookin rinnalle perustettiin vuonna 2014 Twitter-tili. Twitter mahdollistaa Facebookia nopeamman ja interaktiivisemmän viestinnän yleisön kanssa. Twitterissä viestittiin aktiivisesti sekä Zodiakin esityksistä että yleisötyön tapahtumista. Zodiakilla oli vuoden 2015 lopussa 769 Twitter-seuraajaa (2014: 443). Tililtä twiitattiin esityskausien aikana keskimäärin kolme kertaa päivässä, mutta erityistapahtumien aikaan päivittäisten twiittien määrä oli huomattavasti suurempi.

Zodiakin somekanavat täydentyivät vuoden 2015 aikana Instagram-tilillä. Huhtikuun alussa perustettu tili keräsi nopeasti vajaa 300 seuraajaa. Kuvavirta muodostuu Zodiakin arkipäivän tapahtumista, teoskuvista ja minivideoista. Instagram-julkaisut julkaistaan myös twiitteinä Zodiakin Twitter-tilillä.

Zodiak markkinoi toimintaansa verkossa myös Google-hakusanamainonnan (AdWords) kautta.

Zodiakin ohjelmistoesitteet 2015

Zodiakin kaksikielisen (suomi/englanti) kausiohjelmistoesitteen painos kevät- ja syyskaudella oli 13 000 kpl. Esitteen sivumäärä oli 48. Ohjelmistoesitteen kaupunkijakelua tehostettiin ja systematisoitiin entisestään. Sivuaskelfestivaalista julkaistiin erillinen kaksikielinen 24-sivuinen esite. Painos oli 4 000 kpl. Molempien esitteiden jakelu

keskitettiin pääkaupunkiseudun kulttuurikeskuksiin, oppilaitoksiin, kirjastoihin, ravintoloihin ja kahviloihin.

Lehdistötiedotteita julkaistiin vuonna 2015 yhteensä 22 kappaletta.

Vuoden 2015 aikana Zodiakista tai Zodiakin ohjelmistosta tehtyjä juttuja ja teosarvioita julkaistiin säännöllisesti lehdistössä, tärkeimpänä Helsingin Sanomat, Hufvudstadsbladet ja alan julkaisut. Laajaa näkyvyyttä saivat **Sivua-skel-festivaali** sekä keväällä kantaesitetty kansainvälisen työryhmän *Meadow, meadow, meadow*. Laajaa medianäkyvyyttä saivat myös huhtikuun lopussa ollut kahden teoksen yhteisilta (koreografeina **Masi Tiitta & Hanna Ahti** ja **Liisa Pentti**), **Liisa Risun** Stoassa esitetty teos *Valon paino*, sekä marraskuussa ensi-iltansa saanut **Maija Hirvasen** kahden dueton tupla-ilta *Epic Failing*.

Viestinnällisesti vuoden aikana tehtiin erityistä yhteistyötä **Jarkko Partasen** *Fields of Glory – Kunnian kentät* -teoksen kohdalla. Teos tuotettiin osana Helsingin juh-laviikkojen ohjelmistoa, yhteistyössä RAY:n kanssa. Sekä RAY että Juhlaviikot panostivat esityksen viestintään. Esityksestä julkaistiin muun muassa valokuvaaja **Touko Hujasen** näyttävä valokuvareportaasi RAY:n Raymond-verkkolehdestä. Toimittaja **Nuutti Takkinen** osallistui teokseen esiintyjänä, ja reportaasi hänen osallistumiskokemuksestaan nähtiin YLE TV 1 Puoli seitsemän -ohjelmassa 1. syyskuuta.

7.2. Markkinointi

Mainonnan painopisteinä olivat vuonna 2015 näkyvä ulkomainonta Helsingissä ja sähköinen mainonta. Sivua-skel-festivaalia mainostettiin 19.–25.1. metroissa ja raitiovaunuissa olevilla JCDecaux’n Digiscreeneillä. **Petri Summasen** suunnittelema näyttävä mainos erottui screeneillä edukseen. Syyskaudella Digiscreeneillä mainostettiin Maija Hirvasen *Epic Failing* -esitysiltaa 2.–8.11.

Zodiakin oma mainospotti esitettiin sekä Docpoint-festivaalilla helmikuussa että Rakkautta & Anarkiaa -festivaal-

lin yhteydessä syyskuussa. Mediataiteilija **Timo Wrightin** suunnittelema mainospotti näytettiin viisi kertaa Docpoint-festivaalilla 27.1.–1.2.. Rakkautta & Anarkiaa -festivaalilla 17.–27.9. mainos esitettiin 23 kertaa ennen näytöksiä Bio Rexissä, Orionissa ja Andorrassa. Lisäksi spotti pyöri koko festivaalin ajan kerran tunnissa Narinkka-torilla olleella videoscreenillä.

Zodiakin ohjelmisto oli esillä useiden eri verkkosivustojen ja lehtien esityskalentereissa sekä sähköisillä menopalstoilla. Erityyisliisän markkinointiin toi yhteistyö Tiketin kanssa. Lipunmyyntisopimuksen mukaisesti Zodiakin tapahtumat saivat näkyvyyttä Tiketin uutiskirjeessä ja Facebook-sivulla. Syyskauden ohjelmistoa mainostettiin syyskuun alussa pelkästään Zodiakille omistetulla Tiketti Extra -uutiskirjeellä. Lisäksi Zodiakilla oli loppusyksyn esityksiä mainostava banneri Tiketin verkkosivulla 26.10.–8.11..

Printtimainonnassa keskityttiin esitystaiteen julkaisuihin sekä kulttuurilehtiin kuten Teatteri&Tanssi, Esitys-lehti, Finnish Dance in Focus ja Kulttuurihaitari, sekä esittävän taiteen festivaalikatologeihin ja -lehtiin. Lisäksi Zodiak oli ohjelmistokalenterillaan mukana kevään ja syksyn Väli-verhoissa sekä Kulttuurihaitarin kaikissa numeroissa. Zodiak oli myös mukana Kaapelin toimijoiden joulukuun tapahtumia esittelevissä yhteisissä printtimainoksissa.

Zodiakin suorapostitus koski etupäässä kausiesitteitä, Sivua-skel-esitettä sekä kutsuvieraille suunnattua markkinointia. Kutsuvieraille toimitettiin esitteiden ohessa kausikutsut, esityskohtaiset kutsumuistutukset lähetettiin sähköpostitse. Lisäksi vuoden mittaan toimitettiin yhteistyössä Kaapelitehtaan kanssa Jätkäsaaren alueen uusille asukkaille lipputarjouksia. Vuoden aikana toteutettiin myös esityskohtaisia lipputarjouskampanjoita teosten teemojen mukaan valikoiduille kohderyhmille.

Yleisölle suunnattuja markkinointituotteita olivat Zodiak-kynät ja -kortit, joita jaettiin erilaisissa tapahtumissa.

7.3. Promotointi

Zodiakin kantaesitysten tuotantopalveluihin kuului ammattitaitoisen valokuvauksen ja videotaltioinnin tekeminen kustakin teoksesta.

Zodiakin valokuvaajina toimivat **Katri Naukkarinen**, **Timo Wright**, **Johanna Tirronen** ja **Elina Brotherus**. Teoskuvia ottivat myös **Esko Koivisto**, **Marko Mäkinen**, **Yoshi Omori** ja **Aki-Pekka Sinikoski**. Lisäksi Timo Wright teki osasta kantaesitysteoksista teaserit, jotka julkaistiin Youtubessa ja Zodiakin verkkosivuilla sekä jaettiin sosiaalisessa mediassa ensi-iltojen alla. Osan teasereista tekivät työryhmät itse. **Mikael Kanervan** kuvaamat ja editoimat kokopitkät teostallenteet vietiin Zodiakin Vimeo-tilille potentiaalisten asiakkaiden katsottavaksi.

8. KYSELYT JA SELVITYKSET

Vuonna 2015 Zodiak toteutti osana strategiatyötään kolme laajaa kyselytutkimusta sekä taiteilijakunnan, yleisön että kurssiosallistujien keskuudessa. Selvitystulosten uskottiin luovan perustaa Zodiakin lähivuosien toimintastrategian laadinnalle.

8.1. Taiteilijakysely 2015

Tanssin alan ammattilaisille suunnattu online-kysely suoritettiin touko–kesäkuun vaihteessa 2015. Kysely lähetettiin 481:lle viiden viimeisen vuoden aikana Zodiakissa työskennelleelle taiteilijalle täydennettynä muilla osoiterekisterissä olleilla alan ammattilaisilla. Vastauksia saatiin 119 (25 %). Taiteilijakysely laadittiin henkilökunnan piirissä ja sen tulokset analysoi ja raportoi **Terhi Pursiainen** työharjoittelun puitteissa.

Tyypillinen vastaaja oli Helsingissä asuva 30–39-vuotias naispuolinen tanssija-koreografi. Noin puolet vastanneista oli 30–39-vuotiaita ja yksi kolmasosa 40–49-vuotiaita. Vastaajista 90 prosenttia asui pääkaupunkiseudulla, 84 prosenttia Helsingissä. Noin puolet vastaajista oli tanssijoita tai koreografeja; seuraavaksi eniten oli tuottajia, valosuunnittelijoita ja tilasuunnittelijoita. Vastaajista va-

jaa puolet oli osallistunut Zodiakin ammattilaiskursseille viimeisen viiden vuoden aikana: neljäsosa 1–2 kertaa ja saman suuruinen osuus tätä useammin. Vajaa viidennes oli itse toiminut kurssiohjaajana Zodiakissa.

Osallistumisaktiivisuus ja Zodiakin merkitys

Vastanneet taiteilijat kävivät erittäin aktiivisesti katso-massa Zodiakin esityksiä: hieman alle puolet 1–4 kertaa ja kaksi viidesosaa 5–10 kertaa vuodessa. Erittäin aktiivinen 10 prosenttia kävi esityksissä yli 10 kertaa vuodessa. Zodiakin toiminnassa mukana olevat seurasivat tiiviimmin Zodiakin ohjelmistoa kuin ulkopuoliset. Lisäksi ohjelmistoa seurattiin sitä aktiivisemmin, mitä tiiviimpi työsuhe Zodiakiin oli.

Viimeisen viiden vuoden aikana kaksi kolmasosaa vastanneista oli ollut mukana joko 1–2:ssa tai 3–4:ssä Zodiakin tuotannossa. Yksi kolmasosa ei ollut mukana yhdessäkään produktiossa. Taustatiedoiltaan nämä kaksi ryhmää (tuotannoissa mukana olleet ja tuotantojen ulkopuoliset) eivät eroa paljonkaan toisistaan: sukupuoli- ja ikäjakauma ovat hyvin samanlaiset. Viimeisen viiden vuoden aikana tuotannoissa olivat olleet mukana kaikki ammattiryhmät.

Arvovastauksissa vastaajien enemmistö koki Zodiakin merkittäväksi tai erittäin merkittäväksi. Kaikkein merkittävimpänä pidettiin Zodiakia esityspaikkana. Muut Zodiakin roolit merkittävyysjärestyksessä olivat: rooli tanssin tuottajana, tanssin alan työllistäjänä, tanssin kentän kehittäjänä, nykytanssin uudistajana, nykytanssin brändinä, kansainvälisenä toimijana ja taiteidenvälisyyden edistäjänä. Arviot Zodiakista vierailuteatterina ja kiertuejärjestäjänä olivat ainoita seikkoja, joissa suurempi osuus vastaajista arvioi Zodiakin roolin vähämerkitykselliseksi kuin merkitykselliseksi.

Vastaajien mukaan Zodiakin erityinen merkitys on siinä, että se tarjoaa taiteilijoille puitteet tehdä töitä, tuoda teoksiaan esille ja saada tuotannollista apua. Lisäksi Zodiak tarjoaa verkoston, ammattiyhteisön, hyväksyntää ja taiteellisen kodin. Moni piti Zodiakin toimintaa myös mahdollisuutena jatkokouluttautua ammatillisesti sekä kansainvälistyä, uusiutua ja yleensäkin toimia Suomen tanssikentällä. Monelle vastaajalle Zodiak tarjoaa mielenkiintoisia esityksiä, taide-elämyksiä sekä mahdollisuuden seurata, pysyä valveilla ja kehittää ajatuksia suomalaisen nykytanssin tilasta sekä Sivuaskel-festivaalin kautta nähdä kansainvälisiä teoksia.

Vastaajien enemmistö oli samaa mieltä väittämästä, että Zodiak on vakiintunut instituutio. Vastaajat olivat samaa mieltä myös väittämästä, että Zodiak on uuden etsijä, tanssitaiteilijoiden tukija, korkealaatuinen sisällöntuottaja, valikoiva sisäpiiri, ohjelmistoltaan vaihtelevaatuinen, kokoava toimintayhteisö, rohkea riskinottaja ja perinteiden ylläpitäjä. Valikoiva sisäpiiri -väittämän kohdalla tuotannoissa mukana olleiden ryhmästä suurempi osuus oli eri mieltä kuin tuotantojen ulkopuolisten ryhmä. Suurin osa vastaajista oli taas eri mieltä siitä, että Zodiak on kaavoihin kangistunut tuotantomalli ja yllättäjä.

Zodiakin vahvuudet, heikkoudet ja ydintehtävät

Zodiakin vahvuuksista selvänä ykkösenä pidettiin koke-musta. Muut suurimpina vahvuuksina pidetyt seikat olivat suuruusjärestyksessä: taiteilijälähtöinen toimintaideologia, taide edellä toimiminen, haluttu yhteistyökumppani ja asiantuntemus. Suuri osa kyselyyn vastanneista taiteilijoista pitää Zodiakia siis kokeneena, asiantuntevana ja haluttuna yhteistyökumppanina, jonka toiminnassa etusijalla ovat taide ja taiteilijat.

Zodiakin suurimpina heikkouksina taas pidettiin julkisen rahoituksen matalaa yleistasoa, lyhyitä esityksperiodeja, kapeaa ohjelmistoprofiilia, kapeaa yleisöpohjaa sekä suurta tuotantopainetta. Tuotantojen ulkopuolisten ryhmässä iso osa pitää laajoja verkostoja ja avoimuutta Zodiakin vahvuuksina. Vain harva piti Zodiakin heikkoutena uuden tuottamisen riskiä, pientä vakinaista henkilökuntaa, henkilökunnan ammattitaitoa, laajaa ohjelmistoa tai huo-

noa imagoa.

Selkeänä ykkösenä Zodiakin tärkeimmistä nykyisistä ydintehtävistä vastaajat pitivät kotimaisten kantaesitysten tuottamista. Tätä pidettiin myös tärkeimpänä tulevaisuuden ydintehtävänä. Viiden tärkeimmän nykyisen ydintehtävän kärjessä olivat lisäksi yleisötyö ja taidekasvatus, Sivuaskel/Side Step -festivaali, ammattilaiskurssit sekä taiteellisten sisältöjen kehittämisen mahdollistaminen (esim. Z-free). Tulevaisuuden ydintehtävien kärjessä kotimaista kantaesitystuotantoa seurasivat yleisötyö ja taidekasvatus, taiteellisten sisältöjen kehittämisen mahdollistaminen, kansainväliset yhteistuotannot sekä kotimainen ja kansainvälinen kiertuetoiminta.

Zodiakin missio, visio ja palvelun parantaminen

Vastaajat pitivät Zodiakin missiona uusien, rohkeiden nykytanssiteosten tuottamista ja esittelemistä sekä nykytanssikentän kehittämistä. Zodiakin koettiin olevan kotimaisten freelancer-taiteilijoiden tuotantotaho, tukija, yhteistyökumppani ja työllistäjä, joka luo kansainvälisiä suhteita sekä vie suomalaista tanssitaideutta ulkomaille, on yhteydessä laajoihin yleisöihin ja tarjoaa kursseja ja koulutusta ammattilaisille. Zodiak on myös tanssitaiteen kentän suunnannäyttäjä, uudistaja ja kyseenalaistaja. Muutamassa vastauksessa kommentoitiin, että tanssin aluekeskuksena Zodiakin pitäisi pystyä laajemmin palvelemaan tanssin kentän toimijoita.

Zodiakin visiona ohjelmistoon toivottiin projekteja nykyistä ennakkoluulottomammin, laajemmalla kirjolla ja eri näkökulmista. Zodiakin toivottiin haastavan ja uudistavan

nykytanssin tekemisen muotoja, tuotanto- ja ajatusmal-leja sekä sisältöjä. Tulevaisuudelle visioitiin, että Zodiak työllistäisi ja tukisi yhä useampia taiteilijoita ja tarjoaisi alustan esiintulolle tai urakehitykselle. Myös laajan ja innovatiivisen yleisötyön ylläpitäminen esiintyi vastaajien visioissa. Kaksi vastaajaa haluaisi siirtää aluekeskustoi-minnan Tanssin talolle.

Zodiakin toivottiin ottavan ohjelmistoonsa tanssiteoksia laajemmalla skaalalla. Osassa vastauksia tätä tarkennettiin niin, että tämä olisi toivottavaa varsinkin, jos aluekeskusstatus pysyy Zodiakilla. Ohjelmistoon toivottiin myös rohkeita, muodoiltaan joustavia sekä matalan kynnyksen tapahtumia ja tuotantoja. Myös aamutunteja ja kursseja ammattilaisille toivottiin enemmän, samoin ohjelmistovalintaprosessiin jouhevuu-tta. Taiteilijat toivoivat myös verkostoitumis-, demo- ja keskustelumahdollisuuksia sekä eri taiteilijoiden ja ryhmien välistä työpajatoimintaa. Vastauksissa toivottiin myös parempia työskentelyedellytyksiä, esimerkiksi useampia harjoitussaleja, sekä työn jatkuvuuden ja kehittämisen tukemista, muun muassa teosten esityskaaren pidentämistä ja jatkoelämän varmistamista niin kansainvälisen yhteistuotanto- ja kiertuetoiminnan kuin residenssimahdollisuuksien kehittämistyöllä. Lisäksi Zodiakin toivottiin olevan läpinäkyvämpi ja vuorovaikutteisempi toimintaperiaatteissaan, ohjelmiston valintakriteereissään ja positiossaan tanssin kentän toimijana.

8.2. Yleisötutkimus 2015

Yleisötutkimuksen kyselylomakkeita kerättiin satunnaisotoksella viiden eri teoksen esityksissä helmi–toukokuussa. Tutkimusaineisto koostui 447 vastauksesta, vastausprosentti oli keskimäärin 29 kohteena olleiden esitysten yleisöstä. Zodiak suunnitteli kyselyn ja keräsi tutkimusaineiston. Aineisto koodattiin, analysoitiin ja raportoitiin Humanistisessa ammattikorkeakoulussa lehtori **Arto Lindholmin** johdolla.

Zodiakin kävijäkunta on hieman naisvaltaisempaa kuin yleisö kulttuurialalla yleensä. Ikärakenteeltaan Zodiakin yleisö muistuttaa tyypillistä nykytaiteen nuorehkoa kävijäkuntaa. Silmiinpistävää on 25–39-vuotiaiden iso osuus: enemmistö (56 %) yleisöstä kuuluu tähän ikäluokkaan. Yli 60-vuotiaita on vain joka kymmenes. Seniorit olivat kuitenkin muita ikäryhmiä useammin ensikertalaisia, mikä on hyvin epätavallista. Se kertonee yleisöpohjan laajenemisesta vanhempiin ikäluokkiin.

Zodiakin yleisölle on erityisen tyypillistä tanssinalan ammattilaisten ja muun kulttuuriväen huomattavan suuri osuus. Tämän kaltainen ammattijakauma on tyypillinen esimerkiksi nykytaiteen näyttelyissä, mutta Zodiakin yleisössä kulttuurialan ammattilaisten osuus on vielä suurempi kuin taidemuseoissa. Kokonaisuutena Zodiakin yleisöpohja vaikuttaisi olevan melko kapea. Toisaalta

ensikertalaisia kuitenkin käy Zodiakissa yhtä paljon kuin taidetapahtumissa yleensäkin.

Zodiakin yleisölle on tyypillistä, että suurkävijöitä on erittäin paljon, satunnaiskävijöitä erittäin vähän ja ensikertalaisia tavanomainen määrä. Enemmän kuin kerran vuodessa esityksissä käy 72 prosenttia yleisöstä ja yli kolmannes yli viisi kertaa vuodessa. Nämä luvut ovat korkeita verrattuna muihin taiteen yleisöihin. Zodiakilla on siis erittäin uskollinen ja ehkä jopa ”fanittava” yleisö.

Zodiakin yleisö seuraa tanssiesityksiä paljon. Muita tanssiryhmiä kuin Zodiakia seurattiin suhteellisen tasaisesti. Muutenkin kävijöiden maku on paljolti korkeakulttuuriin painottunut. Erityisesti kuvataiteita seurataan paljon: peräti 93 prosenttia kertoi seuraavansa kuvataiteita. Teatteria seurataan hieman enemmän kuin elokuvaa ja esitystaidettakin melko paljon. Teattereista eniten seurattiin yllättäen Suomen Kansallisteatteria. Sitten seuraavat Q-teatteri, TeaK, Ryhmäteatteri, Kiasma-teatteri ja muut teatteriryhmät.

Zodiakiin saavutaan Helsingin kantakaupungista. Määrällisesti eniten kävijöitä tulee Kalliosta ja Sörnäisistä. Paljon kävijöitä tulee myös muilta ns. punavihreiltä alueilta eli Käpylästä, Arabiasta ja Toukolasta. Myös ydinkeskustasta ja Lauttasaaresta tulee paljon yleisöä. Yllättävän vähän yleisöä saapuu lähialueilta, Ruoholahdesta, Jätkäsaaresta, Eirasta ja Punavuoresta.

Zodiakiin saavutaan ylivoimaisesti useimmiten metrolla. Kaikkein tyypillisintä on tulla metrolla Sörnäisistä. Keskustasta tulevat kävijät käyttävät tyypillisesti raitiovaunua, ja raitiovaunua käyttävät paljon myös Kallion, Töölön ja Arabian asiakkaat. Vain joka kahdeksas tulee autolla.

Facebook oli noussut tiedonsaantikanavana ohi kaikkien muiden medioiden. Muita merkittäviä tiedonsaantikanavia olivat Zodiakin kotisivut, kausiesite, uutiskirje ja Helsingin Sanomat.

Zodiakia on suositellut ystävälleen peräti kolme neljästä kävijästä. Vakikävijöistä Zodiakia ovat suositelleet lähes kaikki. Luvut ovat poikkeuksellisen korkeita Humakin muihin yleisötutkimuksiin verrattuna.

Zodiak myös nähdään merkityksellisenä toimijana tanssin kentällä. Kolme neljännessä vastanneista pitää Zodiakia erittäin merkittävänä tai merkittävänä.

Avointen kysymysten perusteella Zodiakin toiminnassa ei nähty paljon kehitettävää. Avointen vastausten yleissävy oli positiivinen ja kehitysehdotukset rakentavia. Kuvataiteissa nykytaiteen yleisö on erityisen kriittistä juuri silloin, kun taidelaitos vaikuttaa puhuvan taideskenen sisäistä kieltä. Tämän tyyppistä kritiikkiä Zodiakin ohjelmistoa kohtaan yleisö ei esittänyt.

8.3. Kurssikysely 2015

Asiakaskysely Zodiakin kurssitoimintaan osallistuneille tehtiin keväällä 2015. Kyselyn ja tulostuloksen analyysin suoritti osana yleisötyöharjoittelua **Terhi Pursiainen**. Kyselyyn vastasi 103 kurssilaista.

Kurssikävijöistä valtaosa on naisia ja puolet heistä työskentelee kulttuurialalla. Neljännes kurssilaisista on vasta-alkajia omassa tanssiharrastuksessaan, mutta enemmistö aktiivisia tanssin katsojia. Kolme neljänestä vastanneista käy katsomassa tanssiesityksiä vuosittain ja yli kolmannes jopa 5–10 kertaa. Tieto kursseista löytyi pääasiassa netin kautta.

Palautteessa kurssien sisällöistä, valintakriteereistä, toiveista sekä Zodiakin kurssitoiminnan merkityksestä toistui kolme seikkaa: haasteet, luova tekeminen ja uudet näkökulmat. Kurssitarjonta merkitsee paikkaa elämälle, henkiseen ja fyysiselle hyvinvoinnille sekä uusille näkökulmille. Se merkitsee mahdollisuutta kokeilla ja oppia uutta, tavata uusia ihmisiä, tehdä oivalluksia, saada ideoita, ilmaista itseään, kokea liikkumisen iloa, kehittyä ja kasvattaa itsetuntemustaan. Kurssit ovat merkinneet osalle mahdollisuutta palata vanhaan harrastukseen tai aloittaa uusi.

Kurssien merkitys on noussut myös uusien (kokemus) ulottuvuuksien avautuessa tai koettaessa kurssien vaikuttavan elämän eri alueille, tietoisuuteen, ajatuksiin ja kokemuksiin. Osalle merkitys nousee myös Zodiakin ainutkertaisuudesta. Osa käy tanssimassa vain Zodiakissa, ja esimerkiksi senioreille Zodiak on ainoa paikka jossa on tarjolla tanssikursseja heille. Zodiak koetaan ainutlaatuisena myös siksi, että se mahdollistaa ei-ammattilaisille tilaisuuden lähestyä tanssia monipuolisesti ja syvällisellä tasolla. Zodiakin opetusta pidetään yleisesti tasokkaana.

Palautekyselyn vastaukset huomioidaan Zodiakin strategian laatimisessa sekä uutta kurssiohjelmaa ja sen tiedotusta suunniteltaessa.

9. TILAT JA TEKNIikka

Zodiakin käytössä Kaapelitehtaalla oleva tilakokonaisuus on muotoutunut vuosien mittaan ja suhteessa toiminnan laajenemiseen. Zodiakilla on Kiinteistö Oy Kaapelitalon kanssa 7 erillistä vuokrasopimusta. Ne käsittävät yhteensä 847 m² esitys-, harjoitus-, toimisto- ja varastotiloja.

Tilat: Zodiak-esitystila B-portaan katutasossa (B1/ 380 m²), 2 harjoitustilaa (B2/ 95 m² ja C4/ 180 m²), 3 toimitohuonetta (B1,5/ yht. 110 m²) ja 3 varastotilaa (B-kellari/ 54 m², C4/16 m² ja V-aula 12 m²) ja 2 autopaikkaa.

Zodiak vuokrasi edellisvuosien tavoin lisäesitystilaksi Kaapelitehtaan Pannuhallia. Pannuhallin vuokraaminen oli välttämätöntä laajan ohjelmiston mahdollistamiseksi ja teosten tilavaatimusten täyttämiseksi. Pannuhallia vuokrattiin pari kuukautta Sivuaskel-festivaalin lisäksi kahdelle isommalle teokselle tammi–helmikuussa ja huhtikuussa. Lisäksi vuokrattiin Eläintarhan urheilukenttä joukkomutoiseen ulkoilmaesitykseen ja Mediakeskus Lume yhteen kantaesitykseen.

Zodiakin ohjelmisto levittäytyi oman Kaapelitehtaan Zodiak-näyttämön (13 teosta), Pannuhallin (5 teosta) ja harjoitusstudion ohella (Z-free/7 teosta) Stoaan (1 teos), Mediakeskus Lumeseen (1 teos), Eläintarhan kentälle Mäntyniemeeseen (1 teos) sekä yksityiskoteihin ja kaupunkitiloihin Kannelmäessä (1 teos). Zodiakin varhemmasta ohjelmistosta nähtiin yksi teos Musiikkitalossa ja Kulttuurireena Gloriassa.

Zodiakissa tapahtuva toiminta ei rajoitu vain Zodiakin omaan ohjelmistoon ja aktiviteettiin, vaan tiloja käytetään tanssiteiteen alalla laajemminkin. Harjoitussaleja käytetään sekä vakiovuoroperiaatteella että tuntikohtaisesti.

Vuonna 2015 Zodiakin harjoitussalit toimivat edelleen vapaamuotoisten kontakti-improvisaatiojamien käytössä. Kontakti-improvisaatiojamien piirissä on vuosittain noin 50 tanssijaa ja opettajaa. **DanceAbility Finland** järjesti Zodiakissa edelleen säännöllisesti esteettömän ja integroidun taidetanssin työpajoja. Työpajoihin osallistui niin liikuntaesteisiä kuin vammattomiakin tanssiharrastajia.

Vuonna 2015 Zodiak jatkoi harjoitussaliensa vuokrausta ulkopuolisten käyttöön sikäli kuin oman toiminnan ohessa löytyi saliaikoja. Freelance-tanssitaiteilijoille ja -ryhmille tarjottiin saliaikaa subventoituun hintaan produktioharjoittelua varten. Tanssiteatteri Hurjaruuth tuotti osan Ruutia-festivaalin esityksistä Zodiakin näyttämölle huhtikuussa ja Esitystaiteen markkinat järjestettiin jälleen Zodiakissa toukokuussa.

Vuonna 2015 tehtiin lisäinvestoinnit Zodiakin oman näyttämön katsomotuoleihin sekä valokaluston täydennykseen.

10. vakinaiset ja produktio-

KOHTAiset työnteKijät

Zodiakin palkkakirjanpidossa oli 168 suomalaista työntekijää. Lisäksi esitys- ja opetuspalkkioita maksettiin 56 kansainväliselle taiteilijalle (7 ryhmää ja 12 yksittäistä taiteilijaa). Ostopalveluita suoritettiin 43 suomalaistoimijalle 73 kertaa. Zodiakin esitys- ja koulutustoiminta tarjosi kaikkiaan 482 työtillaisuutta (521 vuonna 2014).

Toteutuneita henkilötyövuosia Zodiakilla oli vuonna 2015 kaikkiaan 26,2, joista tilapäisiä henkilötyövuosia oli 16,1 ja vakinaisia 10,1. Toteutuneita VOS-henkilötyövuosia oli 18,4, kun laskennallinen valtionosuus kertomusvuonna oli 16 henkilötyövuotta. Aluekeskustoiminnan henkilötyövuosia oli 7,8; 5,5 tilapäistä ja 2,3 vakinaista. Aluekeskuksen työllistämisosuus oli 30 % Zodiakin henkilötyövuosista: muuttuvista 35 % ja kiinteistä 23 %.

Zodiakin esitys- ja koulutustoiminta tarjosi 482 produktiokohtaista työtehtävää. Työtillaisuudet jakautuivat seuraavasti: tanssijat 133, opetustehtävät 102, koreografit 41, valosuunnittelijat 29, äänisuunnittelijat 28, videosuunnittelijat/videokuvaajat/valokuvaajat 41, näyttämötekniiset 21, tuottajat/managerit 15, mentorit 13, graafikot 11, puvustajat/maskeeraajat 9, kirjoitus/käännös 8, muusikot 7, IT 7, dramaturgit/käsikirjoittajat 5, lavastajat 3, ohjaajat 2 ja muut 7.

10.1. Vakainainen henkilökunta

Zodiakin vakinaiseen henkilökuntaan kuului vuonna 2015 toiminnanjohtaja, taiteellinen johtaja, tuottaja, tiedottaja, yleisötyövastaava, toimisto- ja tuotantoassistentti, hanke-tuottaja (määräaikainen), tekninen vastaava/valomestari ja äänimestari.

Zodiakin vakinaisessa henkilökunnassa työskenteli kertomusvuonna 13 henkilöä (10,2 henkilötyövuotta).

Vakainainen henkilökunta:

- **Piia Ahonen**, tiedottaja
- **Maija Eränen**, tuottaja
- **Esa Mattila**, äänimestari 20.1.2015 alkaen (opintovapaa 1.8.2015–31.7.2016)
- **Katja Kirsi**, yleisötyövastaava
- **Harri Kuorelahti**, taiteellinen johtaja
- **Raija Ojala**, toiminnanjohtaja
- **Anna Pöllänen**, tekninen vastaava/valomestari
- **Elina Ruoho-Kurola**, hanketuottaja (määräaikainen; äitiysvapaa 28.1.2015 alkaen)

- **Ella Ruohonen**, toimisto- ja tuotantoassistentti (31.7.2015 saakka)
- **Inari Pesonen**, hanketuottaja (määräaikainen, 16.5.2015 alkaen)
- **Hannu Nummela**, vt. äänimestari (1.8.2015 alkaen)
- **Kaisa Valkama**, toimisto- ja tuotantoassistentti (27.7.–20.11.2015)
- **Maria Huhta**, vt. toimisto- ja tuotantoassistentti (20.11.–15.12.)

10.2. Projektityöntekijät, sopimuspalkkaiset ja produktiokohtaiset työsuhteet

Zodiakin toiminnan piirissä oli 214 produktio- ja tehtäväkohtaisesti palkattua työntekijää, joista 56 kansainvälistä taiteilijaa (7 ryhmää ja 12 yksittäistä taiteilijaa). Ostopalveluita suoritettiin 43 suomalaistoimijalle 73 kertaa. Zodiakin esitys- ja koulutustoiminta tarjosi kaikkiaan 482 työtillaisuutta.

Zodiakin maksuliikenteestä, palkkahallinnosta ja kirjanpidosta vastasi **Marja-Leena Koskelin**/JaMarKos Oy.

Zodiakin tuntipalkkaisena siivoojana toimi **Karima Najih**/Kariman siivouspalvelut ja lipunmyyjinä **Maria Huhta**, **Vee-ra-Maija Murtola**, **Ella Holappa** ja **Ella Ruohonen**.

Keskuksen graafisena suunnittelijana toimi graafikko **Petri Summanen**/aie tmi. Zodiakin teostallenteiden videokuvauksesta ja editoinnista vastasi videotaiteilija **Mikael Kanerva**. Mediataiteilija **Timo Wright** vastasi Zodiakin verkkosivuston ja sosiaalisen median videoteasereiden sekä digitaalisten mainossottien toteutuksesta. Zodiakin teosvalokuvaajina toimivat **Katri Naukkarinen**, Timo Wright, **Johanna Tirronen**/KuvaUnit ja **Elina Brotherus**.

Zodiakin tietoteknisestä konsultoinnista ja huollosta vastasi **Teemu Lehto**/Eudoxia ja kontaktirekisterijärjestelmän kehittämisestä **Matti Knaapi**/Gruppo Software.

Sivuaskel-festivaalin tekniseen lisähenkilökuntaan kiinnitettiin 7 henkilöä: **Hannu Nummela**, **Johannes Hallikas**, **Otto Vartiainen**, **Anssi Ruotanen**, **Ville Virtanen**, **Antti Eronen** ja **Julia Haajanen**. Hallikas, Vartiainen ja Ruotanen sekä **Mika Haaranen** ja **Eero Niemi** työskentelivät vuoden mittaan produktiokohtaisesti teknisessä lisähenkilökunnassa. Opiskelija **Silja Tuovinen** toimi Sivuaskel-festivaalin tuotantoassistenttina 12.1.–9.2.2015.

Kannelmäessä toteutettavaan **Minun nimeni on** -hankkeeseen kiinnitettiin osa-aikaisiin ympärivuotisiin työsuhteisiin 6 taiteilijaa. Projektin tuottajana toimi tuottaja **Ulrika Vilke** 1.1.–30.9.2015 ja **Terhi Pursiainen** 1.10.–21.12.2015.

10.3. Työharjoittelijat

Vuonna 2015 Zodiak tarjosi lukuisia työharjoittelijatehtäviä, etenkin yleisötyön piirissä.

OKM:n nuorten taiteen- ja kulttuurin alan ammattilaisten kansainvälistymis- ja työllisyshankkeen 2014–2015 puitteissa FM, MA **Inari Pesonen** toimi Zodiakin kansainvälisten asioiden tuotantoassistenttina 15.5.2015 saakka. Hankesopimuksen päättymisen jälkeen hänet kiinnitettiin määräaikaan hanketuottajan toimeen työn jakautuessa yleisötyön ja kiertue toiminnan organisointitehtäviin. **Irene Manninen** (Humak) toimi 5.8.2015 alkaen viestinnän ja markkinoinnin työharjoittelijana.

Terhi Pursiainen (Jyväskylän yliopisto, Taidekasvatuksen laitos) toimi yleisötyön suunnittelu-, tiedotus-, toteutus- ja arviointitehtävissä 12.1.–30.4.2015. Hän toteutti myös Zodiakin taiteilijakuntakyselyn sekä kurssikyselyn käytännön organisoimisen ja raportoinnin. **Alhassane Keita** (Gali-

matiskielikoulu) oli TE-keskuksen kautta työkokeilussa yleisötyön assistentti- ja säestystehtävissä sekä avustavissa toimisto- ja näyttämötehtävissä 20.4.–12.6.2015 sekä 7.9.–4.12.2015. **Tuula Turunen** toimi koreografin assistentin tehtävissä tanssitunneilla autismin kirjon nuorille 7.9.–31.12.2015. Tuottajaopiskelija **Roosa Isokääntä** (Metropolia amk) aloitti ko. hankkeessa tuotantoharjoittelijana 15.12.2015. Tuottajaopiskelija **Sonja Leppänen** (Metropolia amk) aloitti tuotantoharjoittelun yhteisötanssiprojektissa sexyMF 10.12.2015.

Pohjois-Karjalan ammattiopiston Outokummun yksikön tanssinopiskelijat **Anna Koskela**, **Katariina Korhonen** ja **Suvi Kemppainen** työskentelivät työharjoittelussa Sivuaskel-festivaalin tuotantotehtävissä 28.1.–9.2.2015.

Lisäksi Kiertoliike-tapahtuman tuotantotehtävissä työskentelivät **Iida Tuliainen** (Kallion lukio), **Liisi Kilpelä** ja **Eevi Tolvanen** (Savonia amk, Kuopio) 2.–3.11.2015.

11. ESITYS- JA KÄVIJÄTILASTOT

11.1. Esityskerrat, yleisöt ja osallistujat

Zodiakin toiminnan vaikutuspiirissä oli yleisötyö mukaan lukien vuonna 2015 yhteensä 26 113 katsojaa, kokijaa ja osallistujaa 441 tilaisuudessa (416 / 22 609 vuonna 2014). Osallistujamäärä kasvoi 16 % edellisvuoteen verrattuna.

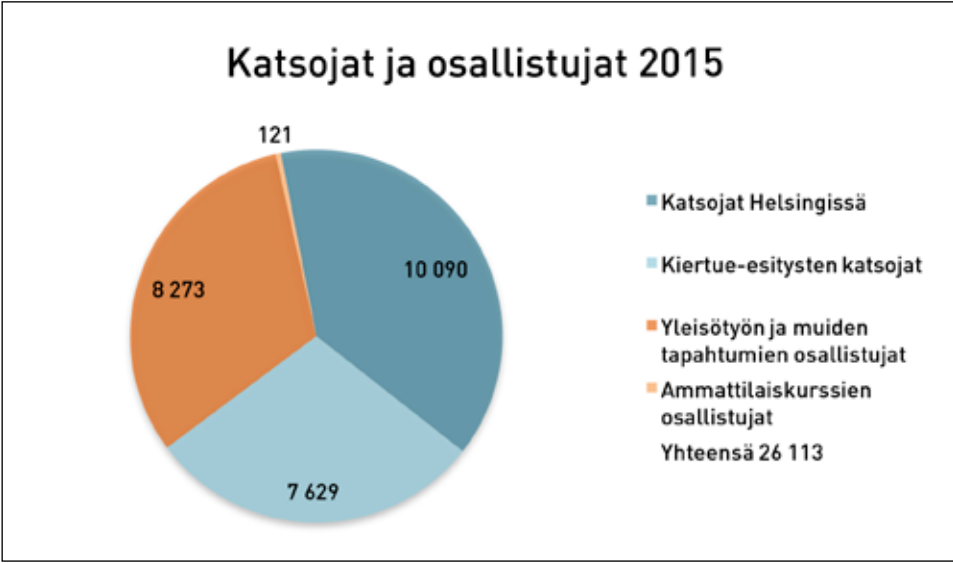
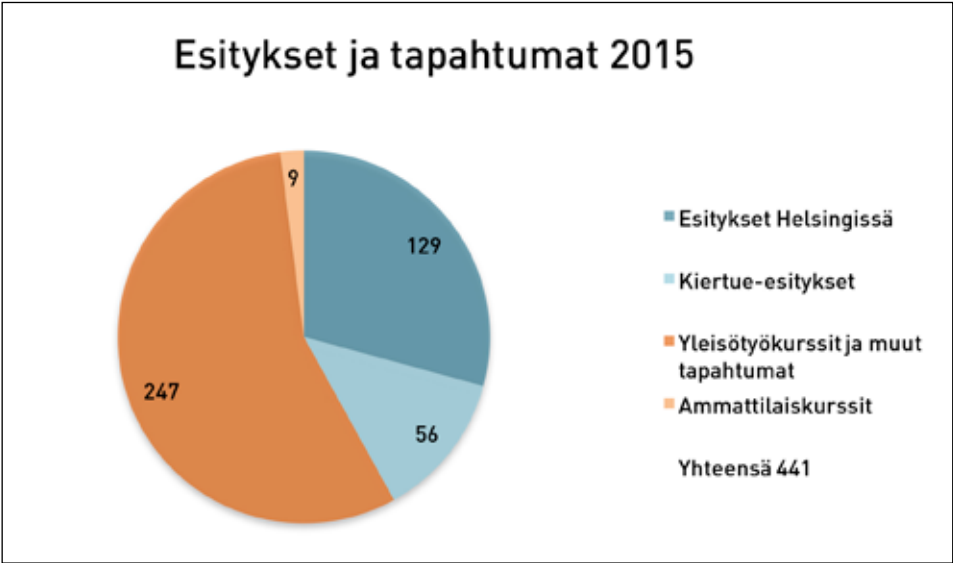
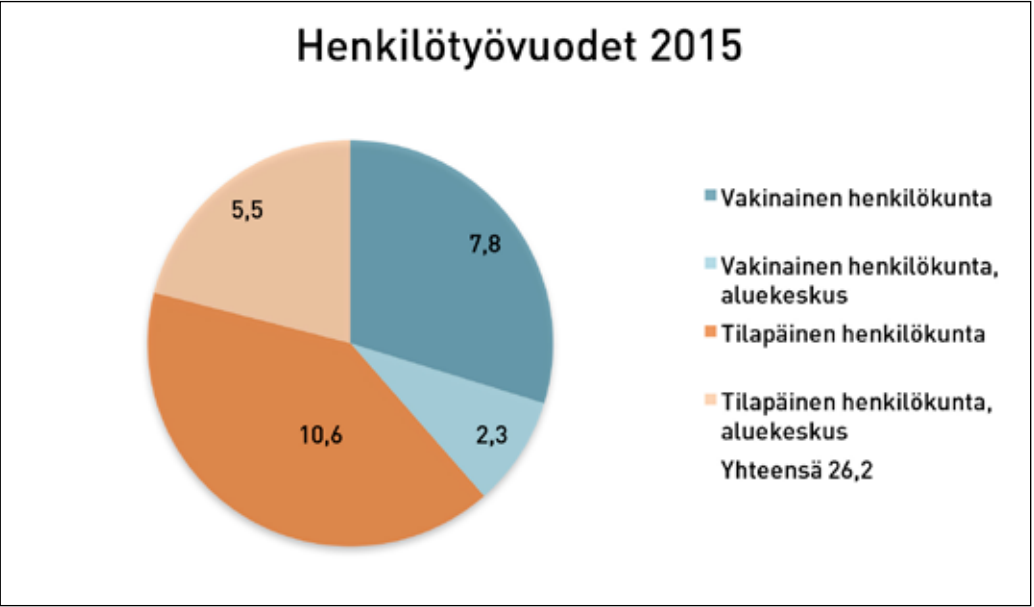
Zodiakin ohjelmistolla oli Helsingissä sekä koti- ja ulkomaan kiertueilla yhteensä 185 esityskertaa ja näissä katsojia 17 719. Esityskertojen 3 %:n laskusta huolimatta katsojamäärä nousi 10 % (1 665 katsojaa). Nousu tapahtui kiertue-esitysten määrissä ja yleisöissä.

Helsingissä esityskertamäärä laski hieman, mutta katsojamäärä säilyi edellisvuoden tasolla: esityskerrat 129 (-9/6 %) ja katsojat 10 090 (+212/2 %). Keskimääräinen täyttöaste Helsingin ohjelmistossa oli 81 %.

Kiertueiden esitys- ja yleisömäärät kasvoivat sekä kotimassa että ulkomailla. Zodiakin ohjelmistolla oli kiertueesityksiä yhteensä 56 (+8/17 %) esityskertaa ja niissä 7 629 katsojaa (+1 243/16 %). Ulkomailla esityskertoja oli 34 (+6/21 %) ja katsojia 4 128 (+827/25 %); kotimaassa 22 (+6/37 %) esityskertaa ja katsojia 3 501 (+626/22 %).

Zodiakin yleisötyö tavoitti 8 273 osallistujaa ja kokijaa 247 tilaisuudessa. Ennätysellisen aktiivinen ja laaja yleisötyö kasvatti osallistujamääräänsä 29 %, 1 882 osanottajaa. Yksittäiset kurssi- ja työpajakerrat mukaan luettuna yleisötyön tapaamiskertoja yhteensä 950 (+300/46 %).

Ammattilaiskursseja ja -työpajoja järjestettiin 9, ne keräsivät 121 osallistujaa.

12. TALOUS

Uuden tanssin keskus Zodiakin toiminta rahoitetaan lakisääteisellä valtionosuudella, Helsingin kaupungin toiminta-avustuksella, aluekeskustoimintaan saatavilla kulttuurij- ja opetusministeriön ja kaupungin harkinnanvaraisilla avustuksilla, oman toiminnan tuotolla sekä projektiaavustuksilla.

12.1. Kokonaistalouden erittely

Vuoden 2015 toteutuneet kokonaiskulut olivat 1 350 348 euroa. Kulut kasvoivat 4 % (46 492 €) edellisvuodesta.

Vuoden toteutuneet kokonaistulot olivat 1 362 983 euroa. Tulot kasvoivat 5 % (63 468 €) edellisvuodesta.

Zodiak Presents ry:n vuoden 2015 kirjanpidon tulos oli 12 634,73 euroa ylijäämäinen. Ylijäämä siirretään edellisten kausien yli-/alijäämättilille.

Kulut

Muuttuvat esitystoiminnan kulut olivat 770 032 euroa (57 % kuluista) ja kiinteät kulut 580 287 euroa (43 %). Muuttuvat kulut kasvoivat 6 % (44 126 €), kiinteät 0 % (2 369 €) vuoden 2014 toteumaan verrattuna.

Esitystoiminnan tilapäiset henkilökuntakulut ostopalvelut mukaan lukien olivat 607 080 ja muut tuotantokulut 162 952 euroa. Henkilökuntakulut kasvoivat 6 % ja muut tuotantokulut 5 % edellisvuodesta. Esitystoiminnan henkilöstökulut muodostivat 45 % kokonaismenoista ja muut kulut 12 %.

Kiinteät henkilöstökulut ostopalvelut mukaan lukien olivat 385 038 (29 % kuluista), yhdistystoiminnan muut kulut 179 930 (13 %) ja suunnitelmanmukaiset poistot koneista ja esitysteknisistä laitteista 15 318 euroa. Henkilökuntakulut kasvoivat 1,7 %, muut kiinteät kulut laskivat 2 % edellisvuodesta. Muista kiinteistä kuluista tilojen vuokra- ja ylläpitokulut olivat suurin menoerä 122 964 euroa (9 % kokonaiskuluista) kasvaen 3 %.

Tulot

Zodiakin esitystoiminnan tuotot olivat 529 609 euroa (39 % kokonaistuloista). Esitystoiminnan tuotot kasvoivat 11 % (50 559 €).

Oman toiminnan tuotot olivat 317 743 euroa muodostaen 24 % tulonmuodostuksesta. Muut tuotot kasvoivat 7 % (14 861) ja lipputulot 2 % (1 509 €).

Vuonna 2015 Zodiakin toimintaan kohdistui erilaisia projektiaavustuksia ja hanketukia yhteensä 211 866 euroa (16 % kokonaistuloista): Helsingin kulttuurikeskus / Kannelmäen yhteisöhankeeseen 60 780; EU / PARTS vzw. (Belgia) / DNA-ohjelmaan 30 962; Helsingin kulttuurikeskus / Sivuaskel-festivaaliin 20 000; OKM/Kulttuuritapahtumat Sivuaskel-festivaaliin 15 000; Koneen Säätiö / TALK – Taidetta ja liikettä kieltenopetukseen (2013–2016) 17 190 (lisäksi henkilökohtaisia kuukausistipendejä taiteilijoille); OKM / DNA-ohjelmaan 12 500; OKM / Autismin kirjon nuoret -tanssihankeeseen 10 000 (lisäksi siirtomääräraha 17 000 vuodelle 2016); Helsingin kulttuurikeskus / Autismin kirjon nuoret -tanssihankeeseen 10 499; Aerowaves UK / Aerowaves-ohjelmaan 7 500; Goethe-Institut/Sivuaskel-festivaalin vierailukuluihin 7 000; Koneen Säätiö / Cullberg-baletti-yhteistyöhön 597 (lisäksi henkilökohtaiset taiteilijastipendit; siirtomääräraha 4 003 vuodelle 2016); Tanssin Tiedotuskeskus / FIN-AUS-taiteilijavaihto-ohjelman matka- ja residenssikuluihin 6 500; Tanssin Tiedotuskeskus / Ice Breakers -residenssiohjelman kuluihin 3 064 sekä eri tahot pienempiä matka-avustuksia kansainväliseen kiertuetoimintaan yhteensä 10 274.

Vuonna 2015 Zodiak – Uuden tanssin keskuksen varsinaisen toiminnan kulujäämä oli 820 739 euroa (824 500 € vuonna 2014).

Zodiakin yleisavustukset olivat 833 374 euroa. Avustukset kasvoivat 2 % (13 216 €). Yleisavustusten yhteinen osuus oli 61 % Zodiakin tulonmuodostuksesta.

Vuonna 2015 Zodiakin valtiolta saama teatteri- ja orkesterilain mukainen laskennallinen valtionosuus oli 335 936 ja harkinnanvarainen avustus 80 000 euroa. Zodiak sai yhden henkilötyövuoden lisäyksen valtionosuuteen, mistä syystä VOS-avustus kasvoi 4 % (12 216 €) huolimatta htv-yksikköhintaan tehdystä lähes 3 %:n leikkauksesta. Harkinnanvarainen avustus säilyi edellisvuoden tasolla. TAIKE:n avustus tanssin aluekeskustoimintaan oli 170 000 euroa kasvaen 1 000 euroa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustusten suhteellinen osuus oli 43 % Zodiakin tulonmuodostuksesta: VOS 25 %, harkinnanvarainen avustus 6 % ja tanssin aluekeskustuki 12 %.

Helsingin kulttuurikeskuksen toiminta-avustus vuodelle 2015 oli 147 438 ja tuki tanssin aluekeskustoimintaan 100 000 euroa. Molemmat säilyivät edellisvuoden tasolla. Yhteensä Helsingin kaupungin avustukset kattoivat 18 % Zodiakin tulonmuodostuksesta: toiminta-avustus 11 % ja tanssin aluekeskustuki 7 %.

Zodiakin maksukykyisyys on ollut tilikauden aikana hyvä.

12.2. Aluekeskustoiminnan talouserittely

Zodiakin aluekeskustoiminnan toteutuneet kokonaiskulut kertomusvuonna olivat 424 763 ja -tulot 425 453 euroa. Aluekeskuskulujen ja -tulojen kasvu oli 5 %. Aluekeskustoiminnan suhteellinen osuus oli 31 % Zodiakin kokonaistalousvolyyymista.

Aluekeskuksen esitystoiminnan muuttuvat kulut olivat yhteensä 274 832 euroa (35 % esitystoiminnan kuluista) ja kiinteät kulut 149 931 euroa (26 % kiinteistä kuluista).

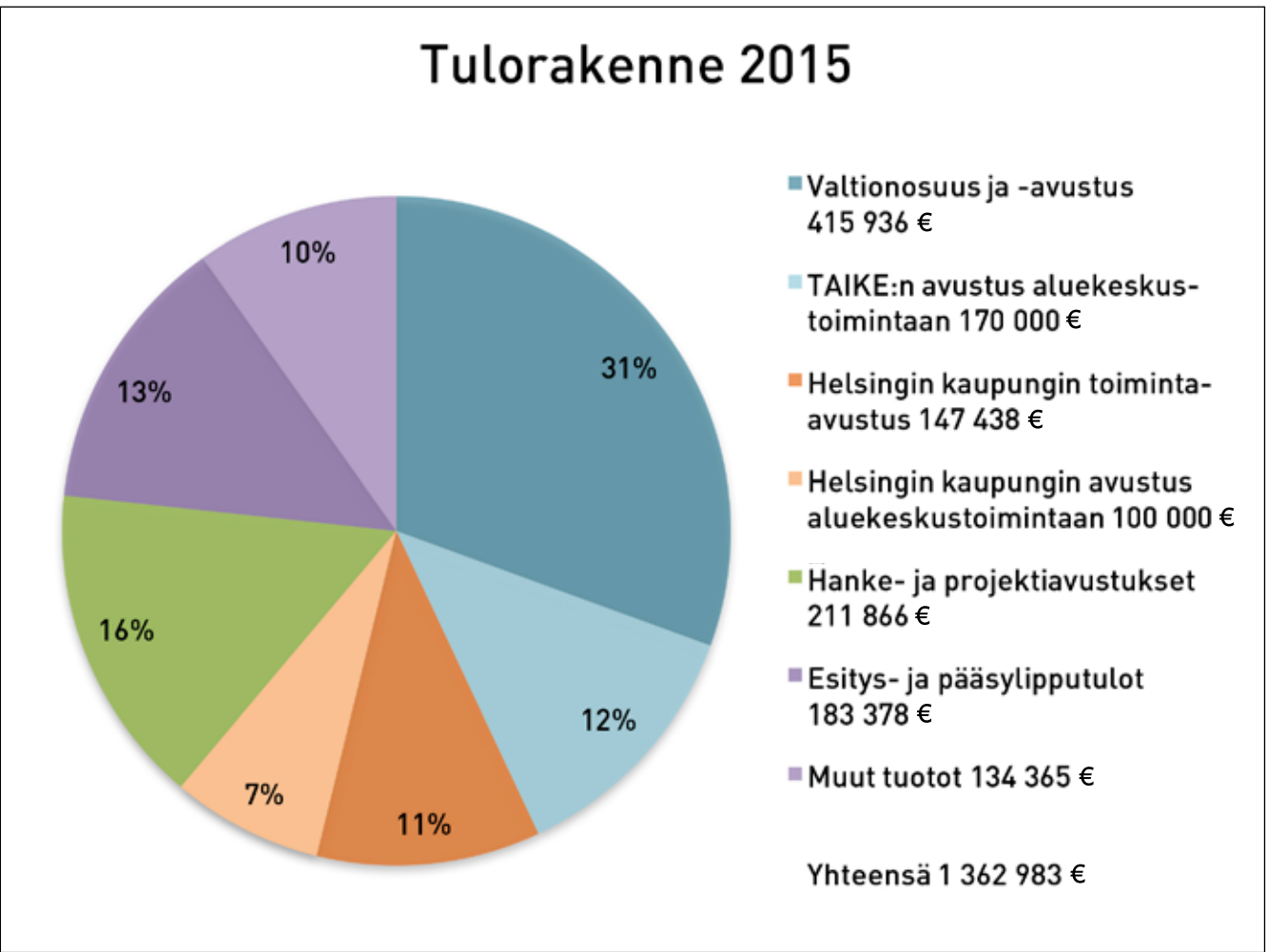
Aluekeskuksen esitystoiminnan henkilökuntakulut olivat 209 911 ja muut tuotantokulut 64 922 euroa. Vakinaiset henkilöstökulut olivat 87 630 ja muut kiinteät kulut 62 301 euroa.

Aluekeskuksen esitystoiminnan tulot olivat 155 453 euroa (29 % esitystoiminnan kokonaistuotoista), kasvaen 15 % (20 359 €). Aluekeskustoiminnan omat tuotot olivat 113 490 ja projektiaavustukset 41 963 euroa.

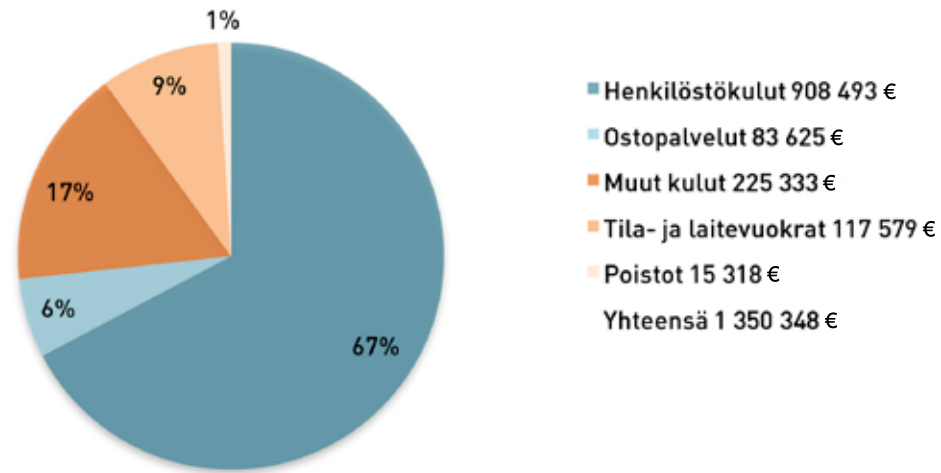
Zodiakin aluekeskustoiminnan yleisavustukset olivat yhteensä 270 000 euroa. TAIKE:n myöntämä tanssin aluekeskusavustus oli 170 000 ja Helsingin kulttuurikeskuksen avustus 100 000 euroa. Valtion tuki kasvoi 1 000 euroa Helsingin kaupungin avustuksen säilyessä edellisvuoden tasolla.

Valtion aluekeskusavustus kattoi 40 %, esitystoiminnan omat tuotot 37 % ja Helsingin kaupungin aluekeskusavustus 24 % Zodiakin aluekeskustoiminnan tulonmuodostuksesta.

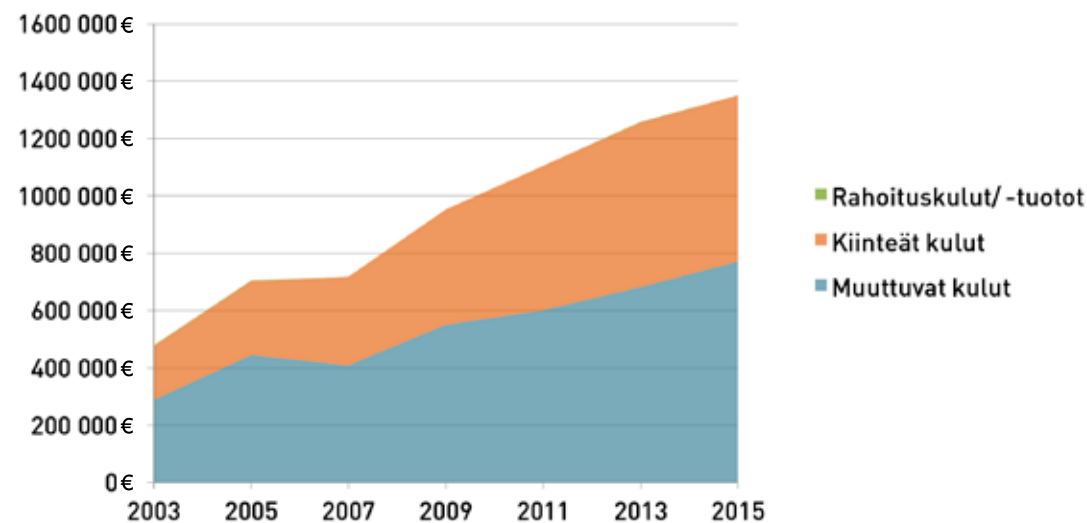
Aluekeskustoiminnan tulos oli 689,28 euroa ylijäämäinen.

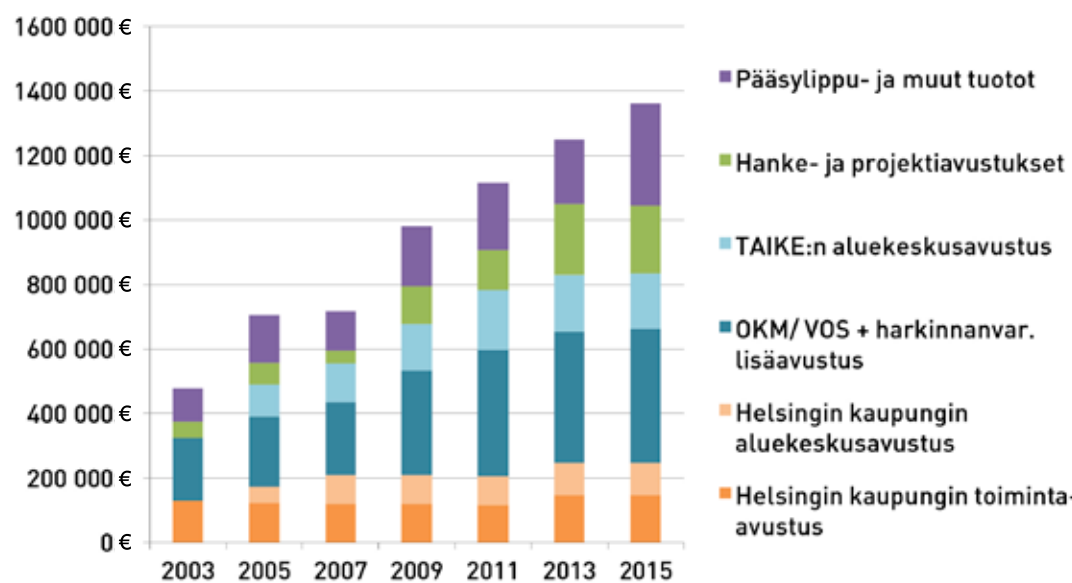
Kulurakenne 2015

Kustannuskehitys 2003–2015

Rahoituskehitys 2003–2015

13. HALLINTO, JÄSENYTYDET JA EDUSTUS

Zodiak Presents on vuonna 1986 rekisteröity aatteellinen kannatusyhdistys. Yhdistys on ylläpitänyt Zodiak – Uuden tanssin keskuksen toimintaa vuodesta 1997 alkaen. Syksystä 2004 Zodiak on toiminut Helsingin tanssin aluekeskuksena, osana valtakunnallista tanssin aluekeskusverkostoa.

13.1. Hallinto

Zodiakin vuosikokous pidettiin 29.4.2015.

Zodiak Presents ry:n hallitukseen kuuluivat vuosikokoukseen 2015 saakka seuraavat 9 henkilöä: tuottaja **Johanna Tirronen** (puheenjohtaja), teatteriohjaaja **Raija-Sinikka Rantala** (varapuheenjohtaja), koreografi-tanssija **Maija Hirvanen**, VTM **Esa Hämäläinen**, valosuunnittelija-tutkija **Tomi Humalisto**, tanssija **Ninu Lindfors**, koreografi-tanssija **Eeva Muilu**, VTM **Kirsi Munck** ja koreografi-tanssija **Jarkko Partanen**.

Vuosikokouksessa 29.4.2015 Zodiak Presents ry:n hallitukseen valittiin vuodelle 2015 seuraavat 9 henkilöä: VTM **Kirsi Munck** (puheenjohtaja), koreografi-tanssija **Jarkko Partanen** (varapuheenjohtaja), koreografi-tanssija **Maija Hirvanen**, VTM **Esa Hämäläinen**, tanssija **Ninu Lindfors**, koreografi-tanssija **Eeva Muilu**, museonjohtaja **Raija-Liisa Seilo**, äänisuunnittelija **Heidi Soidinsalo** ja tuottaja **Johanna Tirronen**.

Hallitus kokoontui kertomusvuonna 7 kertaa. Sääntömääräisten talous-, hallinto-, henkilöstö- ja ohjelmistoasioiden ohella hallitus käsitteli useaan otteeseen sekä Zodiakin omaa strategiatyötä, siihen liittyneitä taustaselvityksiä (yleisö-, taiteilija- ja kurssikyselyt) ja työpajoja että Tanssin talo -hanketta ja Zodiakin asemointia ja roolia Tanssin talon toimintakonseptissa.

Hallitus järjestäytyi keskuudessaan talous- ja hallintojaostoon, tiedotus- ja markkinointijaostoon sekä ohjelmisto- ja strategiajaostoon.

Zodiakin ohjelmistosuunnitteluun hallitus nimesi taiteellisen johtajan lisäksi taiteellisen työryhmän. Siihen kuuluivat vuonna 2015 vastaavana taiteellinen johtaja **Harri Kuorelahti**, koreografi **Maija Hirvanen** ja nykytanssin lehtori **Sanna Myllylahti**.

Zodiakin tilintarkastajana 2015 toimi KHT **Helena Sinisalo** / Taloushallinto Oy ja varatilintarkastajana KHT **Tuire Mannila**.

Zodiak Presents -yhdistykseen liittyi kertomusvuonna 12 uutta jäsentä. Yhdistyksen varsinaiset jäsenet vuoden lo-

pussa olivat: **Tarja Ervasti**, **Joona Halonen**, **Ismo-Pekka Heikinheimo**, **Maija Hirvanen**, **Anna Maria Häkkinen**, **Andrius Katinas**, **Petri Kekoni**, **Sanna Kekäläinen**, **Jenni Koistinen**, **Ulla Koivisto**, **Liisa Korpiniitty**, **Soile Lahdenperä**, **Ninu Lindfors**, **Katarina McAlester**, **Heli Meklin**, **Kirsi Monni**, **Eeva Muilu**, **Anna Mustonen**, **Maija Mustonen**, **Vera Nevanlinna**, **Hanna Pajala-Assefa**, **Sari Palmgren**, **Jarkko Partanen**, **Liisa Pentti**, **Elina Pirinen**, **Tuomo Railo**, **Anu Rajala**, **Maria Saivosalmi**, **Jaakko Simola**, **Virva Talonen**, **Paula Tuovinen**, **Aino Voutilainen** ja **Katariina Vähäkallio**.

13.2. Jäsenyydet, edustus ja edunvalvonta

Zodiak Presents kuuluu perustajajäsenenä Kaapelitehtaan taiteilijavaihto-ohjelmaa hallinnoivaan **HIAP:iin** (Helsinki International Artist-in-Residence Programme) ja Tanssin talo -hanketta ajavaan **Tanssin talo** -yhdistykseen. HIAP:n hallituksessa Zodiakia edusti taiteellinen johtaja **Harri Kuorelahti**. Toiminnanjohtaja **Raija Ojala** toimi Tanssin talo -yhdistyksen hallituksessa.

Zodiak Presents on myös **Tanssin Tiedotuskeskuksen**, **Suomen Teatterit (STEFI) ry:n** ja **IETM:n** (International Network for Contemporary Performing Arts) jäsen. Tanssin Tiedotuskeskuksen hallituksen varsinaisena jäsenenä toimi **Maija Eränen**, varalla Raija Ojala. STEFI:n tanssitoimijoiden neuvottelukunnassa Zodiakia edusti **Raija Ojala**.

Raija Ojala oli **Kiinteistö Oy Kaapelitalon** hallituksen jäsen. Kaapelitalon toiminnalliseen ryhmään osallistui tiedottaja **Piia Ahonen**.

Zodiakin henkilökunta toimi taidepoliittisessa kehittämis- ja edunvalvontatyössä jäsenyyksien kautta alan yhdistyksissä ja verkostoissa sekä asiantuntijoina seminaareissa ja muissa yhteyksissä.

13.3. Henkilökunnan koulutus, työterveyshuolto ja työmatkat

Tuottaja **Maija Eränen** osallistui Taideyliopiston Sibelius-Akatemian järjestämään **Yleisötyön johtamisen** -erikoistumisohjelmaan. Vuoden mittainen täydennyskoulutus sisälsi kuusi 2-päiväistä lähiopetusjaksoa, tehtäviä sekä loppuraportin. Loppuraportissa **Yleisötyön askelmerkit** tarkasteltiin Zodiakin yleisötyön painotuksia, koreografien ajatuksia yleisötyöstä ja markkinoinnista sekä hahmoteltiin käytännön työkaluja taiteilijälähtöisen, markkinointilisen yleisötyön tekemiseen.

Zodiakin työterveyshuollosta vastasi **Lääkärikeskus Aava**.

Henkilökunnan työmatkat:

Harri Kuorelahti

- Melbourne, Australia: verkostoitumismatka ja Dance Massive -festivaali 10.–20.3.
- Lille & Roubaix, Ranska: Les [nouveaux] Repérages -festivaali ja verkostokokous 10.–12.4.
- Pariisi, Ranska: esitysfestivaali Palais de Tokyo ja taiteilijatapaamiset 13.–14.4.
- Barcelona, Espanja: Aerowaves Spring Forward -festivaali 17.–19.4.
- Utrecht, Hollanti: DNA-verkostokokous ja Spring Festivaali 28.–31.5.
- Kuopio–Kajaani: Paikallisliike-ohjelma ja osallistuminen Kestävää kansainvälistymistä -seminaariin ja Routa Companyn ja Lucy Guerin Inc. (AUS) yhteistuotannon ensi-iltaan 12.–14.6.
- Pietari, Venäjä: osallistuminen Russian Look -festivaalille sekä tapaamisiin Pietarin alueen tanssin toimijoiden kanssa 6.–9.7.
- Pyhäjärvi: Täydenkuun tanssit -festivaali 26.–28.7.
- Tukholma, Ruotsi: verkostoitumismatka/ Konstnärsnämnden, tapaamisia Tukholman alueen tanssin alan toimijoiden kanssa sekä Cullberg-baletin yhteistuotantoteoksen Figure a Sea ensi-ilta/Dansens Hus 23.–26.9.
- Pariisi, Ranska: Aerowaves-verkostokokous 22.–25.10.
- Tallinna, Viro: Suomi ja Viro 100 -kulttuuriyhteistyö-seminaari 17.11.
- Barcelona, Espanja: FID/Catalan Dance Internationalization Platform -ohjelma 4.–8.12.

Maija Eränen

- Kuopio: ITAK/ANTI-festivaali neuvottelumatka, Fields of Glory -teos Kuopion versio 12.–13.2.
- Århus, Tanska: NB dance loop, Wilderness/*Keøja3* verkostoitumis- ja kokousmatka 8.–11.3.
- Tukholma, Ruotsi: verkostoitumismatka MDT, Cullberg-baletti, Marlene Monteiro Freitas/P.OR.K/DNA 20.–21.3.
- Tallinna, Viro: kokousmatka / NB dance loop 2.6.
- Kuopio: ITAK/ANTI-festivaali esitys- ja verkostoitumismatka Fields of Glory -teos Kuopion versio 3.–5.9.
- Tukholma, Ruotsi: Cullberg-baletin yhteistuotantoteoksen Figure a Sea ensi-ilta/Dansens Hus ja verkottumismatka mm. MDT 24.–25.9.
- Hammerfest, Norja: *Keøja3* valmistelukokous- ja verkostoitumismatka 4.–8.11.
- Lontoo, Iso-Britannia: Yleisötyön johtamisen erikoistumiskoulutuksen opintomatka 3.–6.12.

Katja Kirsi

- Leuven, Belgia: Dance Education Revisited 8.–15.2.
- Tallinna, Viro: Tapaaminen Suomen Viron-instituutissa 11.3.
- Turku, Haarlan peruskoulu: TALK-hankkeen arviointi 29.4.
- Tukholma, Ruotsi: Cullberg-baletin yhteistuotantoteoksen Figure a Sea ensi-ilta/Dansens Hus ja verkottumismatka mm. MDT 24.–25.9.
- Turku, Puolalan koulu: TALK-hankkeen arviointi 28.10.
- Ypäjä, Kartanoin koulu ja Ypäjänkylän koulu: TALK-hankkeen arviointi 2.11.
- Hammerfest, Norja: *Keøja3* valmistelukokous- ja verkostoitumismatka 4.–8.11.
- Tallinna, Viro: Viro ja Suomi 100 -kulttuuriyhteistyö-seminaari 17.11.
- Kööpenhamina, Tanska: *Keøja3* EU-hankkeen suunnittelukokous 15.–17.12.

Piia Ahonen:

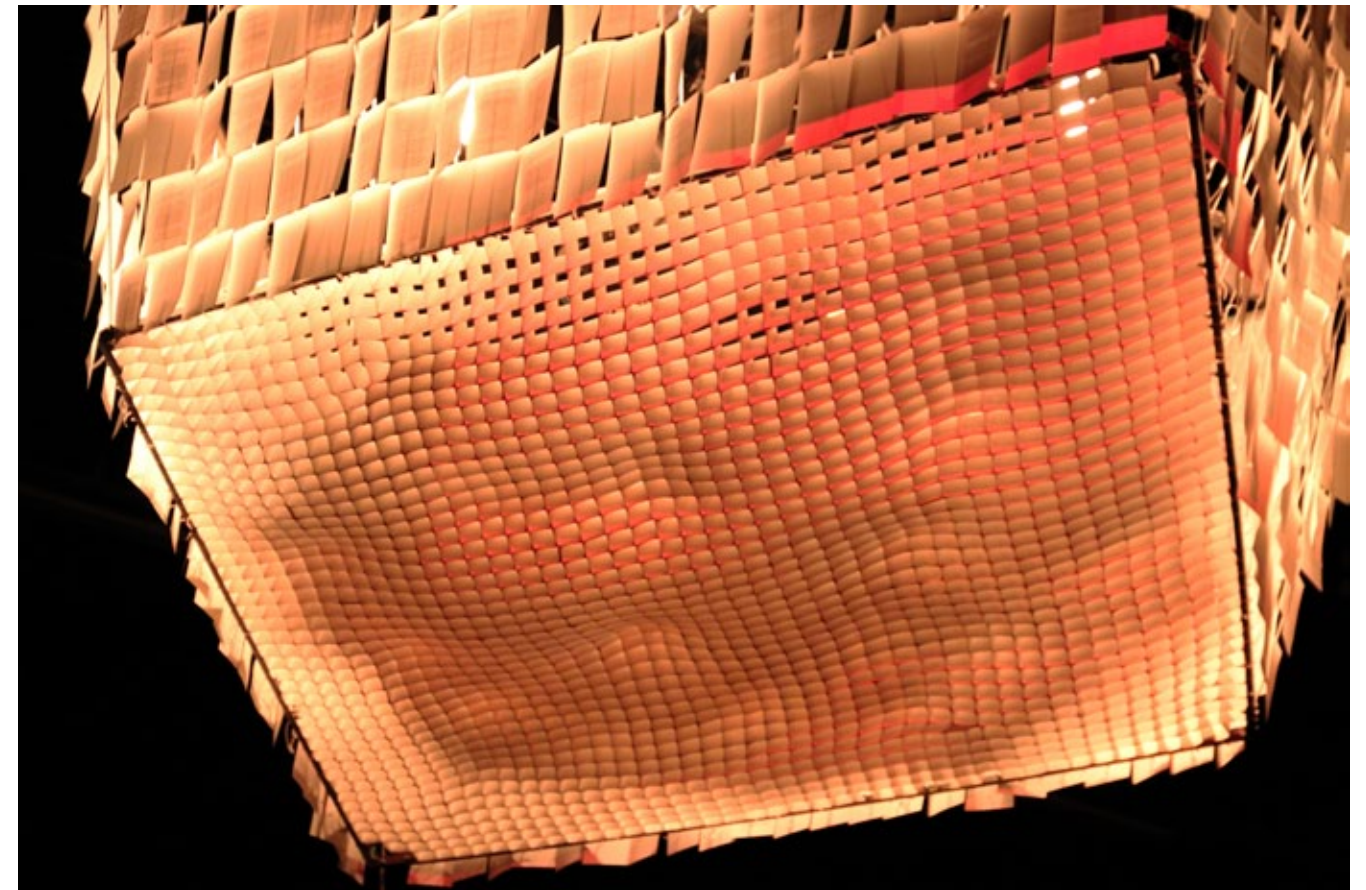
- Tukholma, Ruotsi: verkostoitumismatka MDT, Cullberg-baletti, Marlene Monteiro Freitas/P.OR.K/DNA 20.–21.3.
- Kouvola: STEFI:n viestintäkoulutus 12.–13.5.
- Tukholma, Ruotsi: Cullberg-baletin yhteistuotantoteoksen Figure a Sea ensi-ilta/Dansens Hus ja verkottumismatka mm. MDT 24.–25.9.

Raija Ojala

- Jyväskylä: tanssin aluekeskusverkoston neuvottelukokous 7.5.
- Tampere: tanssin aluekeskusverkoston neuvottelukokous 14.8.
- Tukholma, Ruotsi: Cullberg-baletin yhteistuotantoteoksen Figure a Sea ensi-ilta/ Dansens Hus ja verkottumismatka mm. MDT 24.–25.9.
- Tukholma, Ruotsi: Kiinteistö Oy Kaapelitalon hallituksen seminaari- ja tutustumismatka mm. Fotografiska museet 26.–27.11.

Sonja Jokinen: *Hmm* / Kuva: Timo Wright

Veli Lehtovaara: *Clandestine Sites* / Kuva: Yoshi Omori

